

ကျောက်ဖူးကျေးရွာ

မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၇-၂၀၂၂)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ကျောက်ဖူးကျေးရွာ၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ

ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ

မာတိကာ	၁
စကားချီး	၅
ကျောက်ဖူးကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ ၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်	၆
အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်အစီအစဉ်	၇
၁။နိဒါန်း-ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့်လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	၇
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်	
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	
၂။ ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင်အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	၈
(က) တည်နေရာ ၊ ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား	
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	
၃။ ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ	၉
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ	
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ-ဝင်ငွေ ၊ ပိုင်ဆိုင်မှု နှင့်အမျှတမှု	
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု	
(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ	
(င) ပညာရေး နှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ	
(စ) ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု	
၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအခြေအနေ	၁၁
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်	
(ခ) သီးနှံ ၊ သားငါးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ	
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ	
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု	

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနံနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

J

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အအုံများအားလက်လှမ်းမီမှု- လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊

သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊

၁၄

အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှား ရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသောအခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

၆။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်နှင့်ဗျူဟာ

၁၅

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြားအစီအစဉ်

၁၆

ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

၈။ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ

၁၈

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရွေးချယ်မှုများ

၂၄

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းနှင့်

၂၅

အစီအစဉ်များ

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်

အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်များ

၃

၁၁။ စီမံကိန်းကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

၂၆

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း

(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှုအကဲဖြတ်ခြင်း

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ(၁)စီမံကိန်းဇယားများ

၂၇

(၁)လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အား နှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

ဇယား (၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၄) ဓါတ်စက္ကူ နှင့် အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ဇယား(၅) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား(၆) ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှုအခြေအနေ

ဇယား(၇) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သောအုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၈) ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

ဇယား(၁၀) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား(၁၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား(၁၂) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု ၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု

- ဇယား(၁၃) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
- ဇယား(၁၄) အဓိကသီးနှံများ၏ အထွက်နှုန်း
- ဇယား(၁၅) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများပိုင်ဆိုင်မှု

၄

- ဇယား(၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား(၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
- ဇယား(၁၈) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
- ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးကဏ္ဍထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက်အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား(၂၀) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
- ဇယား(၂၁) စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
- ဇယား(၂၂) စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား(၂၃) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှု ၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
- ဇယား(၂၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
- ဇယား(၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား(၂၆) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးအစီအမံများ
- ဇယား(၂၇) မူလတန်း၊အလယ်တန်း၊အထက်တန်း နှင့်တက္ကသိုလ်ပညာပြီးစီးမှုနှုန်း
- ဇယား(၂၈) ကျောင်းအပ်နှံနှုန်း
- ဇယား(၂၉) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေ
- ဇယား(၃၀) ပညာရေးအခက်အခဲ နှင့်ပြဿနာများ
- ဇယား(၃၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ
- ဇယား(၃၂) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ
- ဇယား(၃၃) သောက်သုံးရေရရှိမှု
- ဇယား(၃၄) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ

- ဇယား(၃၅) ကျေးရွာ၏ လမ်း၊တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ
- ဇယား(၃၆) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
- ဇယား(၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

၅

- ဇယား(၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုအခြေအနေ
- ဇယား(၃၉) ဆက်သွယ်ရေး နှင့်သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာအခြေအနေ
- ဇယား(၄၀) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ
- ဇယား(၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှုအထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမှီမှု
- ဇယား(၄၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ(၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေ
ကောင်းများ၊အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ ၅၆

ဇယား(၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ဇယား(၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်(ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှဖြေရှင်းနည်းအထိ) ၅၉

ဇယား(၄၅)

ကိုးကားစာရင်း ၆၃

အပိုင်း(ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက် ၆၄

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOAI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတစ်ဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၁/၂၂ ခုနှစ် အထိ (၅) နှစ် ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက် ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြ သော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံး လုပ် နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ် တို့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေး ဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင် ရွက်ပေး ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်း ဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန် လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်း ဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာ သည့် အခက် အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက် ပံ့ပိုးမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုး ကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီ အစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်

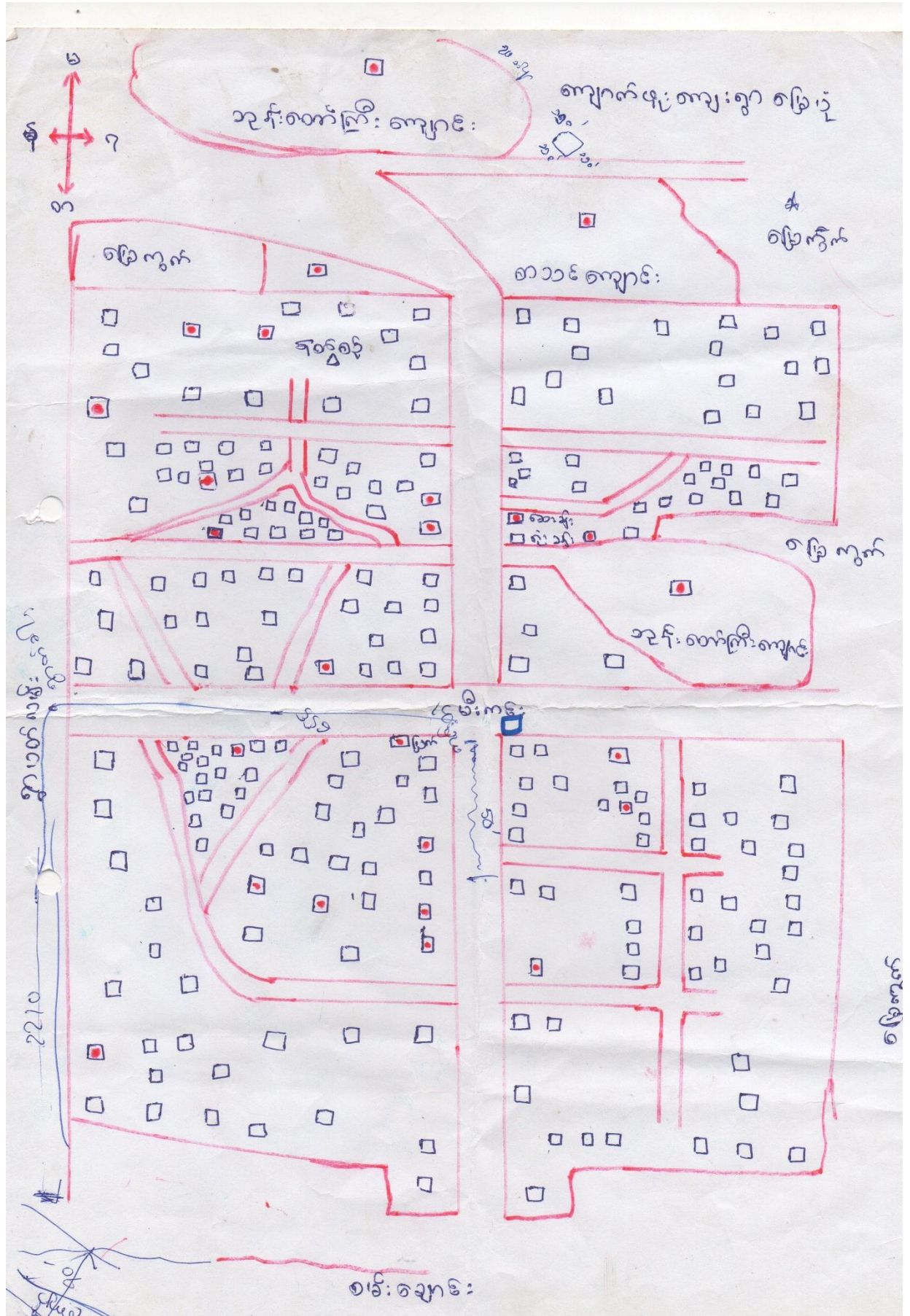
ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိက ဖော်ပြ ထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၁၈

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ကျောက်ဖူးကျေးရွာ၊

မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ကျောက်ဖူးကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့် မြို့၏ ကွားခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာ အရွယ်အစား ကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ် ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၃၇၉) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက် မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍ နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦများ တိုးတက် ကောင်းမွန် လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန် လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီး ရရှိလာခြင်း၊ ယဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာ စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ် ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမို ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ် ပညာ၊ နည်းပညာများ တိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအ မြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှုသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြန့် ကြန့်ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည် ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွားရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်း အမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံး ဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင် ကြရမည့် ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့ ကသာ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်း မရှိတတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ် မှသာ နောက် လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည် လုပ်ဖြစ် တတ်ကြသည်။ ထိုသို့ အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်း များသည် ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan) ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုး သမီးများ၊

၁၀

လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွား မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင်ထားရှိသည်။ ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များ တည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်း သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan) ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံ အတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲ ရာတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အတွေ့ အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်း အချက် အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာ အုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အ လက် များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများ ရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြု မိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့ နေရ သော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပုံအပိုးဖြစ်စေသော အချက်များ နှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင် ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်း ဖော်ပြ ထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ ဆက်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူ မှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ် မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ-

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲနိုင်စေရန်နှင့် ၎င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ် တကျမှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

၁၁

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များ အတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်း တင်ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒ များ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အခြေအနေမှန်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့ ၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူ ရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေး ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း များနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန် စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင် ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ၁၇ ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း ၁၇၀ တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း ၂၉ မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း ၅၈၀၀ ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင် ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်း လင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ် ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက် အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့်

လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ ကျောက်ဖူးကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနောက်တောင်ဘက် ၃၆ မိုင်ခန့် အကွာအဝေး၊ ရေဝေ-သဖန်းချောင်းလမ်းမကြီးနှင့်(၄)ဖာလုံခန့် ၊ ကျောက်ဖူးကျေးရွာ အုပ်စု၊ အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၅.၇၀၃၄၆၊

မြောက်လတ်တီတွဒ် ၂၀.၇၀၇၁၈ တွင် တည်ရှိပြီး ကျောက်ဖူး ကျေး ရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုးရှိပါသည်။ ၂၃ ၁/၂ ဒီဂရီ ဥတ္တရယဉ်စွန်းတန်းနှင့် နီးသောကြောင့် နွေနှင့်ဆောင်း အပူအအေး ကွာဟမှု များသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ၆၀ ရက်ခန့် မိုးရွာ သွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန် ၃၂.၀၇ လက်မ မှ ၅၉.၄၅ လက်မ

၁၃

အတွင်းရွာသွန်းလေ့ရှိပါသည်။ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေဖြင့် ပင်လယ် ရေမျက်နှာပြင်အထက် ပေ ၇၀၄ ခန့် အမြင့်၊ ကုန်းဆန်သော မြေနေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။ မြေအမျိုးအစားမှာလည်း ကျောက်မှုန့်နှင့် ဂဝံဆန် သော မြေ ရောနှောလျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် အင်၊ ထောက်ကြန့်၊ ဝါး၊ တယော်ပင်၊ သစ်ယာ၊ အင်ကြင်း၊ ရှား စသည်တို့ရှိသော်လည်း တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှု နည်းပါသည်။ ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။ သစ်၊ ဝါးအခြေခံကုန်ချော ထုတ်လုပ်ရန် ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်းသည်။ အခြားအရင်းအမြစ်များအနေဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေး အတွက် အသုံးဝင်သော ကျောက်မှုန့်နှင့်ဂဝံဆန်သောမြေ ကို အလုံအလောက်ရရှိနိုင်ပါသည်။ ဒေသခံများအနေဖြင့် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်လိုသော်လည်း အရင်း အနှီးနည်းပါးခြင်းနှင့် အဆက်အသွယ်မရှိခြင်းကြောင့် လုပ်ကိုင် နိုင်ခြင်းမရှိပါ။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ ကျောက်ဖူး ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၀၂) မှ လူဦးရေပေါင်း (၁၁၇၂) (က ၅၂၉ + မ ၆၄၃) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၅.၈) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ် အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွားမှု ၅ ယောက်နှုံးထက်အနည်းငယ်သာလွန်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၈၄၉ဦး (၇၂ %) ရှိပြီး၊ မိမိသူဦးရေမှာ ၃၂၃ ဦး (၂၈ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့် အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သော သူများကို အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာ ကောင်းများ ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေမှာ အမျိုးသမီး ဦးရေထက် ၁၀၁ ဦး၊ ၂၇ ရာခိုင်နှုန်း ပိုများသည် ကို လည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၂၉ ဦး (၂.၄ ရာခိုင်နှုန်း) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေ မွေးဖွားနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ ၄၈ ယောက် (၄.၀၉ ရာခိုင်နှုန်း) ရှိသဖြင့် ၅

နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်း နှင့် အလယ် တန်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေး တိုင်း ကျောင်း နေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၅ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၄၉ ယောက်(၄ရာခိုင်နှုန်း)ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့် အတင့် ရှိကြောင်း ခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သော်လည်း ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေ စုစုပေါင်း (၂၀၂) အနက် အများစုဖြစ်သောအိမ်ခြေ (၁၂၀) မှာကိုယ်ပိုင်လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ပြီး (၅၀)ဦးမှာ နေ့စားအလုပ်သမား အဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အချို့အိမ်ထောင်စု(၇၀)မှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းငန်း တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ခြင်းဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု (၅)စုခန့်မှာ သဲ ၊ ကျောက် သဘာဝ အရင်းအမြစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို အခါအားလျော်စွာ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ၎င်းတို့နှင့်တွဲဘက်၍လည်း

အိမ်ထောင်စု (၂၅)စုခန့်မှာ သဲဖော်လုပ်သားအဖြစ်၎င်း ၊ သဲတင်လုပ်သားအဖြစ်၎င်း အခစား လုပ်ကိုင် ကြပါ သည်။ ပန်းရံဆရာကြီးများအဖြစ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူ အိမ်ထောင်စု (၁၀)စုခန့်ရှိပြီး ၊ (၃၀)ခန့်မှာ ၎င်းတို့ ထံတွင် လုပ်သားအဖြစ်ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ဆိုင်ကယ်ပြင်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်သူ (၃)ဦး ခန့်ရှိပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း အိမ်ဆိုင်(၅)ဆိုင်ခန့် ဖွင့်လှစ်ထားပါသည်။ ကျောင်းဆရာ(၂)ဦး ရှိပါသည်။ မိသားစုဝင်များထဲမှ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းများတွင်သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ (၇၀)ဦးခန့်ရှိပါသည်။ လုပ်ငန်း တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၇၀)ခန့် တွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစု (၈၇)အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်း တစ်မျိုး ထက်ပို၍ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦးတည်းကလုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်ကြ သည် ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၃ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းမှ အကြော်ဆရာ(သို့) မန်နေဂျာလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ခလစာကောင်းသည်ကို တွေ့ရ ပါသည်။ စားပွဲထိုးအနေဖြင့်သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူများအနေဖြင့် အနိမ့်ဆုံးလစာ (၈၀၀၀၀)ခန့် ရရှိပါသည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသား အမျိုးသမီး ရရှိသည့်လုပ်ခလစာ တူညီသော်လည်း ပန်းရံဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် လုပ်ခလစာ အနည်းငယ်ကွဲပြားမှုရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၅၂ အိမ်ထောင်စု (၂၅.၇%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ ၁၈ အိမ်ထောင်စု (၈.၉ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် ၁၂ အိမ်ထောင်စု (၅.၉%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ ၈၀ အိမ်ထောင် (၃၉.၇%) နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး ၄၀ အိမ် (၁၉.၈%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြေမဲ့ယာမဲ့အိမ်ထောင်စု (၅၂)စု (၂၅.၇%)ရှိသော်လည်း အဆိုပါမြေယာမဲ့များမှ တောင်သူလတ်နှင့် တောင်သူကြီးများထံတွင် နေ့စား အငှားလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှုမရှိကြပါ။ နွားဖြင့်ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်း ၊ လူအင်အားသုံးစွဲခြင်းဖြင့်သာ စိုက်ပျိုးကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ အိမ်အခြေအနေ ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု နှင့် ဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု တို့သည် အရေးပါသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာ၏ ဓနဥစ္စာအဆင့်ကို အဆင့်(၄)ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ကျေးရွာ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေအရ အလွန်ချမ်းသာသော ဦးရေနည်းပါးပြီး အလယ်အလတ်အဆင့်တွင်များသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု၏ (၃၀) အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ (၅၂) အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၈၂ အိမ်ထောင်စုအား စိစစ်ကြည့်ရာတွင် ၃လနှင့် ၆လ ကြား ဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် ချေးယူ၍ ဝမ်းရေး ဖြေရှင်းကြကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ လိုသလောက်ချေးငှားနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်အထက် ၈(၄)ဦးရှိပါသည်။ ၎င်းတို့၏ နေရေးထိုင်ရေးနှင့် ကျန်းမာရေးလိုအပ်ချက်များရှိပါက ကျေးရွာမှ ဝိုင်းဝန်းအလှူငွေကောက်ခံ၍ ထောက်ပံ့မှုများ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းပုဂ္ဂိုလ်မရှိပါ။ မုဆိုးမ ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု(၁၀)စုနှင့် မုဆိုးဖိုဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု(၇)စုခန့်ရှိသော်လည်း သားကြီး သမီးကြီးများမှီခိုရန် ရှိသဖြင့် အခက်အခဲမရှိ ရပ်တည်နိုင်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု ၊ တိရိစ္ဆာန်ကူးဆက်ရောဂါ ကျရောက်မှုနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု အလယ်အလတ်ရှိသော်လည်း ရေကြီးခြင်း ၊ မိုးခေါင်ခြင်း ၊

အအေးလွန်ကဲခြင်း ၊ မုန်တိုင်း ၊ ငလျင် ၊ မီးဘေးနှင့် ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု ၊ မြေပြိုခြင်း ၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်း မှု ၊ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း ၊ ဌာနများရောဂါ ၊ တီဘီရောဂါ ၊ ကိုယ်ခံအား ကျဆင်းမှု ရောဂါ ၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားမှုများမှာ မရှိသလောက်နည်းပါးသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သူများအနေဖြင့် ကျေးရွာတွင် လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းလုပ်ကိုင် စားသောက်သူ အများစုရှိသဖြင့် လုပ်ခလစာနည်းပါးမှု နှင့် မိသားစုရပ်တည်ရသော ဝင်ငွေနည်းပါးသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် ရန် လိုအပ်သည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အစားအစာ ကို အနည်းဆုံး အကြွေးဝယ်ယူစားသောက်နိုင်ကြသော်လည်း အာဟာရပြည့်ဝအောင် ကြပါသည်။ ကလေးငယ် အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ် ပွားမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော၊ ငှက်ဖျား၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရော ဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွား မှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေ မသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းမှု နည်းသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးနှင့် ငှက်ဖျားရောဂါမှာ ခြင်များ ပေါက်ပွားမှု အဆမတန်များသော ကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေ သြဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီး ဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်

ဝယ်ယူ စားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစို့ အခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝ မဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ် မဖြစ်မနေ ဝယ်ယူ စားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓါတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၎င်းအစားအစာ များကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စိစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှု၊ ကြက်သားမှု များကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုံနှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခန်း ပြုလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်းကရိယာ မရှိခြင်း တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုးရောဂါမှာ ဖြစ်ပွားမှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်ရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ် လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သော ရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွားနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၎င်းရောဂါများမှာ အခြား ဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ် လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲ သားများ ဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရ ချို့တဲ့မှု မှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်ပိုင် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်သူ(၁၂၀)ဦး ရှိပြီး(၅၀)ဦးမျှနေစားလုပ်သားများအနေဖြင့်လုပ် ကိုင်ကြပါသည်။ အချို့ အိမ်ထောင်စု(၇၀)မှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွဲဖက်လုပ်ကိုင်ခြင်း ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စု (၅)စု ခန့်မှာ သဲ ၊ ကျောက် သဘာဝအရင်း အမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းကိုလည်း

အခါအားလျော်စွာဆောင်ရွက်ပါသည်။ ၎င်းတို့နှင့်တွဲဖက်၍လည်း အိမ်ထောင်စု(၂၅)စု ခန့်မှာသဲဖော်ခြင်းလုပ် သား၊ သဲတင်ခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် အခစားလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ပန်းရံဆရာကြီးများအဖြစ် လုပ်ကိုင်ဆောင် ရွက်နိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၁၀)စုခန့်ရှိပြီး ၊ (၃၀)ဦးမှာ ၎င်းတို့ထံတွင်လုပ်သားများအဖြစ်ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြ ပါသည်။ ဆိုင်ကယ်ပြင်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူ(၃)ဦးခန့်ရှိပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း (အိမ်ဆိုင်) (၅) ဆိုင်ခန့်ဖွင့်လှစ်ထားပါသည်။ ကျောင်းဆရာ(၂)ဦးပါဝင်ပါသည်။ မိသားစုဝင်များထဲမှ စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း များတွင်သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ (၇၀)ဦးခန့်ရှိပါသည်။ လုပ်ငန်းတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၇၀)ခန့် တွေ့ရ သဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစု(၈၇)အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြသည်ကိုလည်း တွေ့ရ ပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း၊ အလုပ်အားခ နည်းခြင်းနှင့် အရင်းအနှီးနည်းပါးခြင်း တို့ ကြောင့် အသက် မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေနည်းသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီး မားသော ပြဿနာများ၊ ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြား ဆက်ဆံ

ခြင်းကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျဉ်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ ထုံးစံများအရ သားယောက်ကျားလေးကိုသာ ပညာရေးတွင် ဦးစားပေးခြင်း၊ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများကို အလယ်တန်း အဆင့်အထိ၊ အခြေခံအရေး၊ အဖတ်၊ အတွက် တတ်မြောက်ရုံသာ ပညာသင်ကြားပေးလေ့ ရှိခြင်းတို့ ရှိနေ သေးသည်။

၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၄)ဖွဲ့ ရှိပါသည်။ သာရေး၊ နာရေး နှင့် ဘာသာရေး၊ ပွဲလမ်းသဘင်များရှိပါက ရွာရှိလူငယ်များ အမျိုးသမီးအမျိုးသားများကြုံသလိုစုပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် သီးခြားဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ပက်မြန်မာနှင့် သမချေးငွေလုပ်ငန်းများမှာ ငွေရေးကြေးရေးချေးယူခြင်းအတွက်ဆောင်ရွက်ရသည့်အဖွဲ့ အစည်းဖြစ်ပြီး အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုအားကောင်းသည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး အဖွဲ့သား အချင်းချင်း အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှုအပြည့်အဝရှိခြင်း ၊ စည်းလုံးမှုတက်ကြွမှုရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ အဖွဲ့ အစည်း(၄)ခု စလုံးသည် အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာ ရင်းဇယား စနစ် တကျထိန်းသိမ်းမှု ၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်းချိတ်ဆက်မှုစသည့်စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါကအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာယာမြေ တစ်မျိုးတည်းသာ (၂၅၀ ဧက) ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေ အားလုံးမှာ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရန် သင့်တင့်ရုံသာကောင်းပါသည်။ ရွာအတွင်းတွင် ရေချိုမရရှိဘဲ ရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင် ရေချိုထွက်ရှိသောစိမ့်စမ်းရေရှိပါသည်။ အဆိုပါစိမ့်စမ်းရေကိုသာ အဓိက အားထား စိုက်ပျိုးရပါသည်။ နှမ်းနှင့်ပဲကို အဓိကထား စိုက်ပျိုးကြသည်ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ မြေဆီလွှာ အရည် အသွေးကောင်းမွန်စေရန်အတွက် မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း များ ပေးခြင်း ၊ လိုအပ်သောမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များလိုသလောက်အချိန်မီအလွယ်တကူရရှိစေရန်နှင့် နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရန်လိုအပ်ကြောင်းလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာ၏အဓိကစိုက်ပျိုးသောသီးနှံများမှာ စပါး ၊ နှမ်း ၊ မြေပဲ ၊ ပဲစိမ်းငုံ တို့ ဖြစ်ပါသည်။ နှမ်းကိုမေလတွင်စတင်စိုက်ပျိုးပြီး စက်တင်ဘာလအထိစိုက်ပျိုးသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ မြေပဲ နှင့်ပဲစိမ်းငုံအား ဇွန်လတွင်စတင်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စပါးကိုဂျူလိုင်လတွင်စတင်စိုက်ပျိုးပြီး အောက်တိုဘာလအထိ စိုက်ပျိုး ပါသည်။ တစ်နှစ်လျှင်စပါးတင်း(၈၀)ခန့်ထွက်ရှိပါသည်။ စပါးစိုက်ပျိုးဧက(၇၀)ဖြင့်စိုက်ပျိုး သည်ကို တွေ့ရှိ ရသောကြောင့်စပါးကိုအလေးထားစိုက်ပျိုးသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေဆီလွှာပြည့်ဝမှုအားနည်းသည်

ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးမှ လိုအပ်သောမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို လိုသလောက် အချိန်မီ ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ရေးနှင့်နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးရေး ကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှု မရှိကြပါ။ နွားဖြင့်ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်း ၊ လူအင်အား သုံးစွဲခြင်း ဖြင့်သာ စိုက်ပျိုးကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးတိုးတက်မှုအခွင့်အလမ်းများမှာကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေ ဆီဩဇာ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီးအော်ဂဲနစ်နစ်ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲရန် နည်းပညာနှင့်ဗဟုသုတမရှိခြင်း ၊ လိုအပ်သော သွင်းအားစု များမှာမြို့နှင့်တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်းရှိသော်လည်း (၃၆)မိုင်ကွာဝေးပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန် ရောင်းချ ရန် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင်မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၁၇၀ အိမ်ထောင်စု(၈၄%)ခန့်လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကြသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် မွေးမြူရေးကိုဦးစားပေးဆောင်ရွက်ကြသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အဆိုပါ (၁၇၀) အိမ်ထောင်စု မှ နွား ၊ ဆိတ်အပြင် သိုး ၊ဝက် ၊ ကြက်တို့ကိုလည်းတွဲဖက်မွေးမြူကြသည်ကို တွေ့ရ ပါသည်။မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအခက်အခဲ ၊ ချေးငွေမရရှိမှု ၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ ၊ အမြတ်အစွန်ရရှိမှု အခြေအနေနည်းပါးသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သားသတ် လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရခြင်းနှင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းချခွင့်မရကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ(၃)ဦးခန့် ရှိခြင်း ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်း ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများပိုင်ဆိုင်သည့်အကွက်ထဲတွင် ကန်ကားမြေ ရရှိနိုင်ခြင်း ၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် နေ့စားဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြခြင်း ၊ ကျောင်းဆရာ (၂)ဦးရှိပါသည်။ မြို့ပေါ်စားသောက်ဆိုင်များတွင် အကြော်ဆရာများအဖြစ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူများလည်း ရှိပါသည်။ ၎င်း လုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်မရရှိခြင်း ၊ လုပ်အားခ နည်းခြင်း တို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်း ထူထောင်ရန်ကုန်ကျစရိတ်နှင့်အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။

၁၈

(ဃ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် ကျောက်ကုန်းနှင့် မြေသားမကောင်းသောကြောင့် မြေဆီဩဇာအနေဖြင့်ညံ့သည်။

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်နေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှု ရှိသည်။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှု များသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ် ရှိမှု မြင့်သည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင်အစိုးရချေးငွေစနစ်ဖြင့်ပတ်သက်၍ သမဝါယမချေးငွေတစ်မျိုး တည်းသာ ရှိပါသည်။ သမဝါယမချေးငွေအသင်းဝင်(၂၀၀)ဦးခန့်ကို တစ်ဦးလျှင်(၁၀၀၀၀၀)ကျပ် ၊ (၁.၅)ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပါသည်။

ချေးငွေကာလခြောက်လမှ တစ်နှစ်ထိသတ်မှတ်ထားပါသည်။ အခြားချေးငွေ အနေဖြင့် မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ ထံမှချေးယူရရှိကြပါသည်။ဆွေမျိုးသားချင်းများဖြစ်သဖြင့် အပေါင်ပစ္စည်း ပေးအပ်ရန်မလိုအပ်သော်လည်း ချေးငွေရရှိရန်ခက်ခဲပါသည်။

စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနံပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် အလယ်တန်းကျောင်းခွဲရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစု ပေါင်း (၈၁)ယောက် ရှိသော်လည်း လက်ရှိစာသင်ကျောင်းတွင်တက်ရောက်နေသောဦးရေမှာ (၁၆၆)ယောက် အထိ ရှိကြောင်း တွေ့ရ ပါသည်။ဤသို့ ကျောင်းသားအရေအတွက် များရခြင်းမှာ KG တန်းတိုးလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ် ၁၁၆ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိစာသင်ကျောင်းတွင် (၇၆)ဦး (၆၅.၅%)သာ ရှိသည်။၄၀ဦးမှာ မိဘများဆင်းရဲသောကြောင့် ကျောင်းဆက်တက်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

လက်ရှိကျေးရွာရှိမူလတန်းကျောင်းအရွယ်မှာ ၁၅၀' ၁၅' ၁၀' သွပ်မိုး ထရံကာ အုတ်ခင်း ဖြစ်ပါသည်။မူလတန်းကျောင်းခွဲအရွယ်မှာ ၁၅၀' ၁၅၀' ၁၅' သွပ်မိုး ထရံကာ အုတ်ခင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းဆောင်နှင့်ပရိဘောဂလုံလောက်မှုရှိသော်လည်း ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ၊ ကျောင်းသောက်ရေ ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိပါ။ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား ၃ဦး ၊ မ ၁၇ ဦး စုစု ပေါင်း ၂၀ ဦးရှိပါသည်။ကျောင်းအာဟာရနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်များမရှိကြပါ။

တပည့်ဆရာအချိုး အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း အားကစားပစ္စည်းလုံလောက်မှု မရှိပါ။ အားကစား ကွင်းမှာလည်းနေရာကျဉ်းနေပါသည်။မိဘဆရာအသင်းမှာ စိတ်ဝင်စားမှုရှိပြီး တက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် AMDA မှလှူဒါန်းသော ဆေးပေးခန်းရှိပြီး ကျန်းမာရေးဆရာမ (၁)ဦး ရှိပါသည်။ တိုက်နယ်ဆေးရုံအနေဖြင့် ကျေးရွာနှင့်(၂၆)မိုင်ကွာဝေးသောမုန်တိုင်တိုက်နယ်ဆေးရုံတွင် သွားရောက် ကုသ နိုင်ပါသည်။ မြို့နယ်ဆေးရုံအနေဖြင့် ရွာဖြင့် (၃၆)မိုင်ကွာဝေးသော မိတ္ထီလာပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးတွင် သွားရောက် ကုသနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာ(သို့)ရွာအနီးအနားတွင် ဆေးဆိုင်သီးသန့်မရှိပါ။အိမ်ဆိုင်များ တွင် အိမ်သုံးဆေး ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အဝီစိတွင်းစက်တပ်တွင်း(၂၅)တွင်းရှိပါသည်။ရေတွင်းများမှာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေ လုံလောက်သော်လည်း ရေငံပါသည်။ ထို့ကြောင့်ရွာ၏ အနောက်ဘက်ရှိစိမ့်စမ်းရေတွင်းမှ ရေမှာ ရွာ အနောက်ဘက် တွင်ချောင်းငယ်အဖြစ်စီးဆင်းလျှက်ရှိသောကြောင့် အဆိုပါချောင်းမှ ရေချိုရရှိသုံးစွဲ ကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု (၂၀၂)စု စာရင်းပေါက်ရှိသော်လည်း အိမ်ထောင်ခွဲ များလည်းရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲသည့်အရေအတွက်မှာ (၂၂၀)ဦးရှိသည်ကို တွေ့ရှိရ ပါသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ ရေဒီယို ၊ အက်ဖ်အမ် နားထောင်ခြင်း များဖြင့်အပန်းဖြေကြပါသည်။ကျေးရွာဘုရားပွဲ ဆွမ်းလောင်းပွဲများတွင် လူငယ်များ

ဒိုးပတ်ဝိုင်း ရှိပါသည်။ အားကစားနှင့် အားကစားပစ္စည်းများတွင်လည်းလက်လှမ်းမီမှုအားနည်း ပြီး ပိုက်ကျော်ခြင်း ၊ ဘောလုံး ၊ ဘော်လီဘော အနည်းအကျဉ်းကစားကြသည်။ အားကစားပစ္စည်းပြည့်စုံမှု မရှိကြပါ။ ကျေးရွာပိုင်

စာကြည့်တိုက်ထားရှိရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။လူငယ်များစာဖတ်အားနည်းသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ လူငယ်တိုင်း လိုလိုအင်တာနက် အသုံးပြုကြသော်လည်း ဆက်သွယ်ရေးလိုင်းမကောင်းပါ။ ဖေ့စ်ဘုတ် ၊ ဗိုက်ဘာများ အသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွားရေး ၊ ပညာရေး ၊ နိုင်ငံရေး ၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်း နေသေးသည်။ အင်တာနက် ၊ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းသေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များ အနေဖြင့် ကျေးရွာအတွင်း နှင့် (၅)မိုင် ခန့်ဝေးသော ကန်နီဈေးတွင်ကျေးရွာအုပ်စုဈေးတို့တွင်ဈေးကွက်အလုံလောက်ရှိပါသည်။ ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါး ကို ကျေးရွာ ဈေးနှင့်ကျေးရွာအုပ်စုဈေးတို့တွင်အလွယ်တကူဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများနှင့် လိုအပ်ချက် အဝဝကို (၃၆)မိုင်ခန့်ကွာဝေးသောမိတ္ထီလာဈေးသို့သွားရောက်ဝယ်ယူကြပါသည်။ပုံမှန်ပြေးဆွဲ သည့်အများသုံး ယာဉ်မရှိပါ။

ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းကျောက်ဖူး ၊ ကန်ခြား(တ+မ) ၊ ထနောင်းကျင်း ၊ ဒဟတ္တန်း ၊ ဒါန်းကုန်း ကျေးရွာများတွင် ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်း (၄)မိုင်ခန့်အား ၂၀၁၈-၁၉ ခု ဘဏ္ဍာရေးနှစ် တွင် ကျေးလက် လမ်းဦးစီးဌာနမှ ကျောက်လမ်းခင်းရန် လျာထားပါသည်။ ကျေးရွာအနောက်ဘက်တွင် ချောင်းရှိသောကြောင့် ကျေးရွာအဝင်တွင် ရေကျော်ဆောက်လုပ်ပေးရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းလမ်း(၂၆၈၀')ရှိပြီး မိုးရာသီတွင်သွားလာရေးခက်ခဲပါသည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး(၁၀)စီး ၊ မော်တော်ဆိုင် ကယ်(၁၀၀)စီး နှင့် နွားလှည်း(၆၅)စီး ရှိပြီး အများစုမှာတစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အတွက် ဆိုင်ကယ် ကိုအများစုအသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ (၅၂)အိမ် ၊ ဘက်ထရီမီး အသုံးပြုသူ (၁၅၀)အိမ် အသုံးပြုကြပါသည်။ ပင်မလျှပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်းမှာ ကျေးရွာ နှင့်အတန်ငယ် ကွာဝေး နေသဖြင့် ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးမရနိုင်သေးပါ။

ကျေးရွာတွင်ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် ပတ်သက်၍ အိမ်တိုင်း နီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ပြီး တယ်လီဖုန်း(၂၀၀)လုံး ၊ ရေဒီယို (၅၀)လုံး ၊ တီဗွီ (၁၀)လုံး ရှိ ပြီး လျှပ်စစ်မီး လက်လှမ်းမီသောကြောင့် ဆိုလာအကြီးအသုံးပြုနိုင်သူသာ တီဗွီအသုံးပြုနိုင် ပါသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိ ပါသည်။လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများလည်းမရှိပါ။ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းဖုန်း၊ ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလိုဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံလုပ်ငန်း ချိတ်ဆက်အသုံးပြုမှု မရှိသေးပါ။ ကျေးရွာတွင်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်းနည်းပါးကြသည်။ ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွားမှုနည်းပါး သည်။

ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုခင်း ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိ ပါသည်။ လူကုန်ကူးမှု နှင့်ခိုးမှုများမရှိပါ။ သာမန်ကိစ္စများကို ကျေးရွာအိမ်မှူးနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာတွင်သဘာဝအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် ကန်ကားနှင့်ကျောက်ထုတ်လုပ် ရရှိ နိုင်ပါသည်။ရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင်စိမ့်စမ်းရေတွင်းလေးများမှ ရေချိုရရှိနိုင်ပါသည်။သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ တိရစ္ဆာန် မျိုးစိတ်များ ရရှိရန်လက်လှမ်းမီမှုနည်းပါးပါသည်။ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၈၄၉ ဦး (၇၂%) ရှိသဖြင့် ၎င်းလူရွယ်များကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများ သင်ကြားပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်များစွာ အလားအလာကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ သို့ လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီနိုင်သော်လည်း ပိုက်ကျော်ခြင်း ၊ ဘောလုံး ၊ ဘော်လီဘော အနည်း အကျဉ်းကစားကြပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ မြေနေရာ အကျယ်အဝန်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်းရှိသည်။

စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှ ထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက် အလုံအလောက် ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လည်း တိရစ္ဆာန်များလွတ်ကြောင်းနိုင်သည့် စားကျက်မြေရှိပါသည်။ နယ်မြေ သီးသန့်မရှိသော်လည်း သီးနှံများရိတ်သိမ်း ပြီးချိန်တွင် လွတ်ကျောင်းနိုင်သည်။ သတ္တုနယ်မြေကို စားကျက်မြေသတ်မှတ်ပေးပါက စားကျက်မြေ လုံလောက်မှုရှိမည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့် အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တနှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး၊ ယဉ်မျိုးစုံ သွားလာနိုင်သည်။ တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူး၊ အမ်အီစီနှင့် တယ်လီနော ၄ မျိုးစလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့် သတင်းအချက်အ လက်များ အချိန်နှင့် တပြည်းညီ ရယူနိုင်သည်။

လုံခြုံရေးအရလည်း နယ်မြေဒေသ အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ၊ လုံခြုံစွာ သွားလာနိုင် သည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှု ကို လုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီဩဇာ ညံ့သည်။ စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ဆည်မြောင်းများမရှိ၊ သွင်းရေမရရှိကြပါ။ စိမ့်စမ်းရေရရှိသော်လည်း အိမ်တိုင်ရာရောက် ရေပိုက်လိုင်းသွယ်တန်းရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ သွင်းအား စုနှင့် ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး နှစ်ရှည်သင့် တော်သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေမရရှိ။ လက်ရှိ စိုက်ဘဏ်ငွေချေးစနစ်မှာ တောင်သူများအတွက် ထိရောက်မှု နည်းသည်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ ဈေးကွက်သို့ သွားရောက် ရောင်းချရန် ပုံမှန်ပြေး ဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံး ဘတ်စ်ကားများမရှိ။ သီးခြားယဉ်ငှါးရမ်း သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရသောကြောင့် ကုန်ကျမှုစရိတ်များသည်။ ပွဲရုံများသို့ သွားရောက် ရောင်းချရာတွင်လည်း အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှု မရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့် နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်း ချကြရသည်။ အစိုးရအနေ ဖြင့်လည်း အရေးယူကြိုးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွာစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ် စဉ် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၎င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု များလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ်မြင့် မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ၏ အသား ကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုက်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရား ခေါင်းပုံဖြတ် ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုက်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုး ချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်း ဆီးမှုများရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းလည်းမရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။ ဒေသခံများမှာ အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသောကြောင့် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း ထူ ထောင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ အလုပ်အမား၊ နေ့စားဖြင့်သာ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ် ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၂ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၈၂)စု သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၂ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံ လူမှုအဆောက်အဦး များ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၂ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၁၀) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါ အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက် ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေး လုပ် ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက် ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါကာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ ဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသော နည်းပညာ များ ကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျေးရွာအဝင်တွင် ချောင်းရှိနေခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရေးခက်ခဲသဖြင့် ရေကျော် အမာခံပြုလုပ်ပြီးကျေးရွာလူထု အချိန်မရွေးသွားလာရေးအဆင်ပြေစေနိုင်ခြင်း ၊

ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအဝင်လမ်းနှင့် ရေကျော်တည်ဆောက်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက်အအုံ များ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံ များကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင် ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာ အခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင် အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအား ပေးဆောင်ရွက်မည်။

ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အုပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော် ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သင်တန်း သားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာ အကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှ တစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော် ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန် အရေးပါပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော် အစိုးရထံမှ

ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင် ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များ နှင့် ဘတ်ဂျက် ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် စပါးအပြင် မတ်ပဲကို သီးထပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများ အတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကို ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေး အတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်းဆိုင် များကို မှီခိုအားထားမှု ပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံ ပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများ အပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေး နည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမား နှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက်များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေး အတွက် လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုးအစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ မြစ်မ်းရောင်ချေး ငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်း ရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်း အချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေ သော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း) အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစား လုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြု အဖွဲ့တစ်ခု ထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင်ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာ ပေးရေး ဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေး လုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(င) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်၊ အင်းလေလံများချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားဈေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း၊ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့ မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင် ဖမ်းဆီး ခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူ

ရောင်းချခွင့် ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရား ခေါင်းပုံ ဖြတ်ခံနေရသည်။ မွေးမြူ ထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက်ရှိသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံ အလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ် နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာ အခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင်မည် ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေ တိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများ အနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သော အသားငါးတို့ကို ဈေးနှုံးသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူ ထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက်ပေးရန်၊ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော် အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်၊ ဒေသခံများ အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/ သားရေစက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

ကျေးရွာတွင် မိမိတို့ လယ်၊ ယာ၊ သားငါးများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ခန်း ၃၀ - ၄၀ ပါရှိသည့် အခွန်လွတ်ဈေးတစ်ခုရှိသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေ၊ သန့်ရှင်း ရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့် ဈေးအဆောက်အဦ တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင် ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူရွာသားအချို့ အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါမည်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်း ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများ မှ အလေးတင်းတောင်းမ မှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံး ပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ ဈေးကွက်တည် ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင် ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) ကျောင်းပိုင်ဘောလုံးကစားကွင်းအမြန်ဆုံးချထားပေးရန်။

ကျောင်းမူလတန်းကျောင်းတွင်မြေနေရာလွတ်မရှိခြင်း ၊ အားကစားကွင်းမရှိခြင်းကြောင့် ကလေးများ အားကစားလုပ်ရန် အခက်အခဲရှိသဖြင့် အားကစားကွင်းမြေနေရာရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာပိုင်မြေမရှိ သော်လည်း ကျေးရွာသားပိုင်မြေနေရာလွတ်ရှိပြီး တန်ဘိုးသင့်ပေးဝယ်ယူပါကရရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာ ပိုင်ရန်ပုံငွေမရှိပါ။ မြေနေရာဝယ်ယူ၍ ဘောလုံးကွင်းတည်ထောင်ပေးနိုင်ပါရန်။

(ဇ) အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင်ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။ ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသား

အရေအတွက်များသည်။ အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက်ခန့် ထားပေးရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်။

(ဈ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မ နေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၎င်းအပြင် အမျိုးသမီး များ လုံခြုံမှုနည်းနေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေး သည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အ

၂၅

စည်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတစ်ဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခွဲကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလ တစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါ မည်။ သို့ပါသောကြောင့်ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စိစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်း ရပ်ဆိုင်းရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification) ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစား ကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွားရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက် အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)- ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင် သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထု သည် နှစ်သက်ရာ အမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြားစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း

၂၆

လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက် လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ					
	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး			1. ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ နှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ 2. အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း 3. စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေးသွင်း နည်းသင်တန်း 4. ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ 5. လေ့လာရေးခရီး။	ကျေးလက် ဦးစီး
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး			၆. စက်အဝီစိတွင်း တူးဖော်ခြင်း။ 7. ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရေတင် စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်း ချခြင်း။	ကုမ္ပဏီများ

၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၈. မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး ၉. လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျ ရောင်းချပေးခြင်း ၁၀. နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း	စိုက်ပျိုး ရေးဦးစီး ဌာန
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၁၁. မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း ၁၂. သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းသင်တန်း (တိမြေဆွေး။ အိအမ် ဘိုကာရီ စသည်) ၁၃. သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ၁၄. ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ၁၅. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း ၁၆. သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၇. ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၈. စံပြစိုက်ကွက် ထူထောင်ခြင်း ၁၉. တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း ၂၀. လေ့လာရေးခရီး ၂၁. အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပညာ သင်တန်း	စိုက်ပျိုး ရေးဦးစီး ဌာန
မွေးမြူရေးကဏ္ဍ		
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၂၂. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင် မွေးမြူရေး ၂၃. တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း ၂၄. အာဟာရတန်ဖိုးမြှင့်မြက်စိုက်ခင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း ၂၅. မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း	တိမွေး ကု ဦး စီးဌာန
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၂၆. တိမွေးကုသင်တန်း ၂၇. ပျားမွေးမြူရေးသင်တန်း	တိမွေး ကု ဦး စီး ဌာန
စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ် ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်း	၂၈. ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထု ထောင်ခြင်း	

	၂၉. ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလုပ်ပြင်ပစွဲနည်းများထူထောင်ခြင်း	
	၃၀. ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာ တွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစား ပေးခန့်ထားပေးရန်နှင့် မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများ အား ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသော စီမံခန့်ခွဲခွင့် ပြု ပေးရန်	
<u>၈။ အသက်မွေးဝမ်းနှည်းပညာ</u>	၃၃. သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း	ကျေးလက်နှင့်
	၃၄. စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင် တန်း	အသက်
	၃၅. မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း	မွေးဦး
	၃၆. ရေခဲမုန့်နှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း	စီး ဌာန
	၃၇. လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း	
	၃၈. အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း	
	၃၉. စက်ပြင်သင်တန်း	
	၂၈	
	၄၀. ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း	
	၄၁. စီးပွားဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း	
	၄၂. ဆံပင်ညှပ်၊ အလုပ်ပြင်သင်တန်း	
	၄၃. ဖန်စီထိုးသင်တန်း	
	၄၄. လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်းသင်တန်း	
	၄၅. မျှစ်ချဉ်/မျှစ်ခြောက်ပြုလုပ်နည်းသင်တန်း	
	၄၆. သစ်၊ဝါး၊ ကြိမ် ကုန်ချောသင်တန်း	
	၄၇. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း	
	၄၈. ရွှေကျောက် ကုန်ချောထုတ်သင်တန်း	
	၄၉. စွပ်ကျယ်တံဆိပ်ရိုက်သင်တန်း	
	၅၀. ပန်းဘဲသင်တန်း	
<u>ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ</u>		
<u>၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု</u>	၅၁. မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း	ကျေးလက်
	၅၂. နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ်	
	၅၃. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)	
<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>	၅၄. ကျောင်းဆောင်အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း	
<u>၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း</u>	၅၅. ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။	ပညာ
	၅၆. ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ်ခြင်း	ရေးဦး
	၅၇. ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး	စီးဌာန
	၅၈. ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း	
	၅၉. ကျောင်းပရိဘောဂ	
	၆၀. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း	
	၆၁. ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း	
	၆၂. ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း	
	၆၃. နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊	
	၆၄. စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း	
	၆၅. ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း	
	၆၆. ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး	

ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ

၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦများ
မြှင့်တင်ခြင်း

၆၇. ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း
၆၈. တိုင်းရင်းဘယဆေးခြံထူ ထောင်ခြင်း
၆၉. အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံးဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း

အားကစားနှင့်
ကျန်းမာရေး
ဦးစီးဌာန

၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ

၇၀. အရံသားဖွားသင်တန်း
၇၁. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း
၇၂. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း
၇၃. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်း

အားကစား
စားနှင့်
ကျန်းမာရေး
ဦးစီးဌာန

၂၉

ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ

၁၃။ သောက်ရေသန့်ရှင်းရေး

၇၄. ကျေးရွာသောက်ရေသန့်ရရှိရေး
၇၅. ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ်သာဆောက်လုပ်ခြင်း

လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ

၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများဖွင့်လှစ်ခြင်း။

၇၆. အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း
၇၇. ကွန်ပျူတာသင်တန်း
၇၈. တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း
၇၉. ဆို၊ က၊ ရေး၊ တီး သင်တန်း
၈၀. တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့်ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း

လူငယ်များ လုံခြုံမှု

၈၁. ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း
၈၂. လူကုန်ကူးကာကွယ်တားဆီးရေး သင်တန်း
၈၃. အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း
၈၄. လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင်တန်း
၈၅. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း

လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး

၈၆. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း
၈၇. ခေတ်မီအင်တာနက်စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း
၈၈. အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူမှု သင်ကြားပေးခြင်း

ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေး

၈၉. ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူထောင်ပေးခြင်း
၉၀. ဆို၊ က၊ ရေး၊ တီး ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီးခြင်း
၉၁. ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များ

	ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေးခြင်း	
	လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၉၂. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း	
	လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း	အားကစား
	၉၃. အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်းများ နှင့် ကိုယ်ကာယအလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ	စားနှင့် ကျန်းမာ
	၉၄. နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲ များကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေးရွာအုပ် စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)	ရေးဦးစီး ဌာန
ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံများ		
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၉၅. ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ၉၆. ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း ၃၀	ကျေးလက် ဦးစီး
	၉၇. တံတားဆောက်လုပ်ခြင်း	
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၉၈. ကျေးရွာမီးလင်းရေး	ကျေးလက်
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ		
၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	၉၉. မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း ၁၀၀. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့စည်းခြင်း ၁၀၁. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း ၁၀၂. ပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်း ထူထောင်ခြင်း ၁၀၃. ဘေးမဲ့တော ထူထောင်ခြင်း	
မူဝါဒများ		
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၀၄. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ၁၀၅. ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ၁၀၆. လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင်ပေးရန် ၁၀၇. ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ပြန်လည်ချထားပေးရန် ၁၀၈. ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက် ပေးရန်။ ၁၀၉. သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင်ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။ ၁၁၀. ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်း မှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။ ၁၁၁. ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ရွှေ့ကျောက်လုပ်ငန်းကို ဥပဒေအရတရားဝင်လုပ်ကိုင်ခွင့် လိုင်စင်များ ချထားပေးရန်။	လွှတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။

၁၁၂. အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများအား ဒေသခံ
ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထား ပေး
ရန်။

၁၁၃. ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး အမျိုး
သမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဌာန်းပေးရန်နှင့်
ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၁၁၄. ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ် မြေအား
ယူနက်စကိုအဖွဲ့ ဖြင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ထိန်းသိမ်း ရန်။
ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။

၁၁၅. ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ် ငန်း
မြှင့်တင်ပေးရန်။

၁၁၆. ပုံမှန်ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်။

၃၁

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို
ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး
စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁	၂၀၂၂
၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး	၁၇	Ã				
၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး	၁၄	Ã	Ã	Ã		
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၁၀	Ã				
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၁၁	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၃	Ã				
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၁၅	Ã	Ã	Ã		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၄	Ã	Ã			
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ	၅	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၃	Ã				
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၆	Ã	Ã	Ã		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦများ မြှင့်တင်ခြင်း	၉		Ã	Ã		
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၈	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã
၁၃။ သောက်ရေသန့်	၇		Ã	Ã		
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၂	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၁	Ã	Ã			
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၂	Ã				
၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	၁၆	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၈	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ (indicative) အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏ တွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ သည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

၃၂

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန် အသုံး စရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် ငွေလုံး ငွေရင်းအ သုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့် တင်ရေး	လူသားချင်း စာနာမှု ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				✓	
၂	စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး			✓		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			✓		
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ				✓	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း			✓		
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ				✓	
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း			✓		
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ				✓	
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု			✓		
၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း			✓		
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း			✓		
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ				✓	
၁၃	သောက်ရေသန့်			✓		
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး			✓	✓	
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား			✓		
၁၆	ကျေးရွာမီးလင်းရေး			✓		

၁၇ သဘာဝဘေးလျော့ချရေး
ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်
၁၈ သို့ တင်ပြခြင်း

✓

✓

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုက
ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်း အောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့
ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်
ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီ သည်
ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မ
တီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင် ပါမည်။
ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေး
ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်
လမ်းအ ဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃၃

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင်
ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း
ရှာဖွေ ဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်
ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး
တိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သ
မားအဖွဲ့အစည်း ကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့် တင်ရန်
မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေး ဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအ
ညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်
ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း /
ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများ
အတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့်
စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး
အဖွဲ့အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော
သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်
တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။
အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စ

မျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာန ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက် မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်း ကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်း ကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ် ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့် အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့်မည်။

၃၄

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော် သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ် စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်း စနစ်၊ လုပ်ထုံး လုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်း ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ပါမည်။ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိ တို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေး သုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှု ကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံး ချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ (monitoring report)ကို ရွာလူထု အစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင် ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာ

ဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များ အပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာအကောင်အထည် ဖော် ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ ပြုပြင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊ (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်း အမြစ်များ စုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊ ငွေ ကြေးစုဆောင်း ပြင်ဆင်မှု တိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစု ပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိက ထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှာမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/ သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည် တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက် မှာ ကျွန်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များ

၃၅

အား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီး နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြား မည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေး ထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက် ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြု ချက် များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၂)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း
၁ နှစ် အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၇	၁၂	၂၉
၁ နှစ်မှ ၄ နှစ် အထိ	၅ နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၂၂	၂၆	၄၈
၅ နှစ်မှ ၉ နှစ် အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၉	၅၂	၈၁
၁၀ နှစ်မှ ၁၄ နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၆၃	၅၃	၁၁၆
၁၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၃၇၄	၄၇၅	၈၄၉
၆၅ နှစ် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၂၄	၂၅	၄၉
စုစုပေါင်း		၅၂၉	၆၄၃	၁၁၇၂
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု				

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ ကျောက်ဖူးကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၂၀၂)မှ လူဦးရေ(၁၁၇၂) (က ၅၂၉ + မ ၆၄၃) ရှိပါသည်။တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျမ်းမျှလူဦးရေ(၅.၈)ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်း ဖြစ်သောတစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှ ၅ ယောက်နှုန်းထက်အနည်းငယ်သာလွန်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါ သည်။ ကျေးရွာတွင်

အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေမှာ(၈၄၉)ဦး(၇၂%)ရှိပြီး၊မိခင်သူဦးရေမှာ(၃၂၃)ဦး(၂၈%)သာရှိသောကြောင့်ကျေးရွာ၏ အလုပ် လုပ်နိုင်သောလူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ် လုပ်နိုင်သောလူများကို အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းကျွမ်းကျင်မှုများထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊တစ်ပိုင်တစ် နိုင်တစ်ပိုင်လုပ်ငန်းများထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အလားအလာကောင်းများရှိပါ သည်။အလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေတွင်အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သူ ဦးရေ သည်အမျိုးသမီးအလုပ်လုပ်နိုင်သူဦးရေ ထက်(၁၀၁)ဦး(၂၇%)ပိုများသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ (၂၉)ဦး(၂.၄%)သာရှိသဖြင့်လူ ဦးရေမွေးဖွားနှုန်းနည်းသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။၁နှစ်မှ၅နှစ်အောက်လူဦးရေ(၄၈)ဦး ၄.၀၉ % ရှိသဖြင့် ၅နှစ်အောက်ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကိုအတိအကျသိရှိနိုင်ပါသည်။မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေ အရွယ် လူဦးရေကိုလည်းသိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကိုအ လွယ်တကူနိုင်ငံယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။၆၅နှစ်နှင့်အထက်သက်ကြီးရွယ်အို ၄၉ ဦး ၄% ရှိသဖြင့် ကျန်းမာ ရေးအခြေအနေအသင့်အတင့်ရှိကြောင်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(ခ-၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာ ဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
စိုက်ပျိုးစီးပွား လုပ်ငန်းများ					
၁	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၀၂	၅၆၀		မြင့် ☐ လတ် ☒ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၅၀	၂၂၀		မြင့် ☐ လတ် ☒ နိမ့် ☐
၂	တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၇၀	၃၅၀		မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာ ဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	-	-		မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၃	ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို/ရေငန်ငါး/ပုစွန် စသော ရေသတ္တဝါများ ဖမ်းခြင်း၊ မွေးမြူခြင်း)				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၄	သစ်တောလုပ်ငန်း				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☒ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ					
၅	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၅	၁၅		မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☒
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၂၅	၂၅		မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☒
၆	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၇	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၈	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၉	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာနှင့် တာရှည်ခံအိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃	-		မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☒
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	-	-		မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၁၀	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-	-		မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	-	-		မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၁၁	လက်လီ- လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၅	၂၅		မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☒
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	-	-		မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၁၂	ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၇၀	၇၀		မြင့် ☐ လတ် ☒ နိမ့် ☐
၁၃	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		အဓိက ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ (ဦးရေ)	ရပ်တည်နိုင်မှု (မှတ်ချက်ကို သေချာစွာ ဖတ်ပြီး မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။)
		အိမ်ထောင်စု	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၁၄	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အိမ်ခြံမြေ၊ ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၅	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၁၆	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလိုခြံရေး)				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း	၂၅	၂၅		မြင့် ☐ လတ် ☐ / နိမ့် ☐
၁၇	ပညာရေး				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၁၈	ကျန်းမာရေး				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၁၉	လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
၂၀	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				☒
	အလုပ်သမား / ကျပ်စီး / ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၇၀	၃၅၀၂		
၂၁	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	အလုပ်သမား / ဝန်ထမ်း				မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
	စုစုပေါင်း				☒

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

မှတ်ချက်။ ။“အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူများ” အရေအတွက်တွင် “မိသားစုဝင်လုပ်အား” ထပ်မံ ထည့်သွင်းကောက်ယူခြင်း မပြုရပါ။ “ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်)” ဆိုသည်မှာ ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်လိုသူ (သို့မဟုတ်) အလုပ်သမား/ဝန်ထမ်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်လိုသူ များအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်မှု အခြေအနေကို ဆိုလိုပါသည်။ ဥပမာ -“စိုက်ပျိုးရေး” ကဏ္ဍ ၏ “ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း”တွင် ရပ်တည်နိုင်မှု “မြင့်” ဆိုပါက အဆိုပါလုပ်ငန်းတွင် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း တစ်ခု လုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများနေသည်ဟု

ဆိုလိုပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သော် လည်း ကိုယ်ပိုင်လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်သူ(၁၂၀)ဦး ရှိပြီး(၅၀)ဦးမျှနေ့စားလုပ်သားများအနေဖြင့်လုပ် ကိုင်ကြပါသည်။ အချို့အိမ်ထောင်စု(၇၀)မှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွဲဖက်လုပ်ကိုင်ခြင်းဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု(၅)စု ခန့်မှာ သဲ ၊ ကျောက် သဘာဝအရင်းအမြစ်များထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းကိုလည်း အခါအားလျော်စွာဆောင်ရွက်ပါသည်။ ၎င်းတို့နှင့်တွဲဖက်၍လည်းအိမ်ထောင်စု(၂၅)စုခန့်မှာသဲဖော်ခြင်းလုပ် သားသဲတင်ခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် အခစားလုပ်ကိုင် ကြပါသည်။ ပန်းရံဆရာကြီးများအဖြစ်လုပ်ကိုင်ဆောင် ရွက်နိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၁၀)စုခန့်ရှိပြီး (၂၀)ဦးမှာ ၎င်းတို့ထံတွင် လုပ်သားများအဖြစ်ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြ ပါသည်။ဆိုင်ကယ်ပြင်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူ (၃)ဦးခန့်ရှိပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း(အိမ်ဆိုင်)(၅) ဆိုင်ခန့်ဖွင့်လှစ်ထားပါသည်။ကျောင်းဆရာ(၂)ဦးပါဝင်ပါသည်။မိသားစုဝင်များထဲမှ စားသောက်ဆိုင် လုပ် ငန်း များတွင်သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ (၇၀)ဦးခန့်ရှိပါသည်။ လုပ်ငန်းတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁၇၀)ခန့် တွေ့ရ သဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစု(၈၇)အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍သို့မဟုတ် လူတစ်ဦး တည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြ သည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

(ခ-၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက် ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)	
			ကျား	မ	ကျား	မ
၁	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး	နေ့စား	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၂၅၀၀၀	၂၅၀၀
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	-	-	-	-
၃	ငါးလုပ်ငန်း (ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ မွေးမြူခြင်း)	-	-	-	-	-
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	-	-	-	-
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၄၀၀၀	၃၀၀၀
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်း ပေးသူ စသည်)	နေ့စား	-	-	-	-
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း	နေ့စား	၃၅၀၀၀၀	၁၈၀၀၀၀	၁၂၀၀၀၀	၈၀၀၀၀

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက် (၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသည့်လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၃ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ဟိုတယ်နှင့်စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းများမှအကြော်ဆရာ(သို့)မန်နေဂျာလုပ်ငန်းများတွင်လုပ်ခလစာကောင်းသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။စားပွဲထိုးအနေနှင့် သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူများအနေဖြင့်အနိမ့်ဆုံးလစာ(၈၀၀၀၀)ခန့် ရရှိပါသည်။လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသားအမျိုးသမီးရရှိသည့်လုပ်ခလစာတူညီ သော်လည်းပန်းရံ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင်လုပ်ခလစာအနည်းငယ်ကွဲပြားမှုရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(ဂ) သဘာဝရင်းမြစ်များ

(ဂ-၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)
လယ်မြေ		ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐
ယာမြေ / တောင်ယာမြေ	၂၅၀	ကောင်း ☐ သင့် ☐ √ ညံ့ ☐
ဥယျာဉ်ခြံမြေ		ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ		ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐
ခနီတောမြေ		ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐
စားကျက်မြေ		ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐
မြေလွတ် မြေလပ်		ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐
စုစုပေါင်း		☒

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၃) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၊ (၄) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

မှတ်ချက်။ ။ မြေလွတ်မြေလပ် ဆိုသည်မှာ ယခင်က သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်လာခဲ့ပြီး အကြောင်းအမျိုးမျိုး ကြောင့် စွန့်လွှတ်ထားသည့် သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်သူမရှိသော စိုက်ပျိုးရေး (သို့) မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်နိုင်သည့် မြေနှင့် နိုင်ငံတော်က သီးသန့်လျာထားသတ်မှတ်သည့် မြေများကို ဆိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာယာမြေ တစ်မျိုးတည်းသာ (၂၅၀ ဧက) ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံးမှာထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရန် သင့်တင့်ရုံသာကောင်းပါသည်။ရွာအတွင်းတွင် ရေချို မရရှိဘဲ ရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင်ရေချိုထွက်ရှိသောစိမ့်စမ်းရေရရှိပါသည်။အဆိုပါစိမ့်စမ်းရေကိုသာ အဓိက အားထားစိုက်ပျိုးရပါသည်။ နှမ်းနှင့်ပဲကို အဓိကထား စိုက်ပျိုးကြသည်ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးကောင်းမွန်စေရန်အတွက် မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်နည်းသင်တန်းများပေးခြင်း ၊ လိုအပ်သောမျိုးကောင်း မျိုးသန့်များလိုသလောက်အချိန်မီအလွယ်တကူရရှိစေရန်နှင့် နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရန်လိုအပ်ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

ဂ-၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ကျေးရွာနှင့် အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် သဘာဝအတိုင်း တွေ့ရှိနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)	အသုံးပြုနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)
သတ္တုနှင့် အခြားတွင်းထွက်သယံဇာတများ (ဓာတ်ငွေ့၊ ရေနံ၊ ကျောက်မျက် စသည်။)	များ ☐ သင့် ☐ နည်း ☐ မရှိ ☐	လွယ် ☐ ခက် ☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐
ကျောက်၊ သဲ၊ ကျောက်စရစ် စသည်များ	များ ☐ သင့် ☐ နည်း ☐ မရှိ ☐	လွယ် ☐ ခက် ☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐
သဘာဝ အပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစားဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	များ ☐ သင့် ☐ နည်း ☐ မရှိ ☐	လွယ် ☐ ခက် ☐ အသုံးမပြုနိုင်ပါ ☐
သဘာဝ တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	များ ☐ သင့် ☐ နည်း ☐ မရှိ ☐	☒

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်သဘာဝအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် ကန်ကားနှင့်ကျောက်ထုတ်လုပ် ရရှိ နိုင်ပါသည်။ရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင်စိမ့်စမ်းရေတွင်းလေးများမှ ရေချိုရရှိနိုင်ပါသည်။သဘာဝအပင်မျိုးစိတ် များ တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ ရရှိရန်လက်လှမ်းမှီမှုနည်းပါးပါသည်။

(ဃ) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	မပြေလည်သော အိမ်ထောင်စု	အလွန်မပြေလည် သောအိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	များ✓	အသင့်အတင့်	နည်း	အလွန်နည်း (သို့) မရှိ
အိမ်အခြေအနေ	အလွန်ကောင်း	အသင့်အတင့် ✓ကောင်း	ညံ့	အလွန်ညံ့
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	များ	အသင့်အတင့်	နည်း	မရှိ✓
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အလွန်ကောင်း	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အသင့်အတင့်	စီးပွား (ဝင်ငွေ) နည်း✓	စီးပွား (ဝင်ငွေ) အလွန်နည်း
အိမ်ထောင်စု				

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ၊ အိမ်အခြေအနေ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဆိုင်သောပိုင်ဆိုင်မှုတို့သည် အရေးပါသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ကျေးရွာ၏ဓနဥစ္စာအဆင့်ကို အဆင့် (၄)ဆင့် သတ်မှတ်ထားသော်လည်းကျေးရွာ၏စီးပွားရေးအခြေအနေအရ အလွန်ချမ်းသာသောဦးရေ နည်းပါးပြီး အလယ်အလတ်အဆင့်တွင်များသည်ကိုတွေ့ရရှိရပါသည်။

(င) ထိခိုက်လွယ်မှု

(င-၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာ ဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းစီ)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ (ဖြေရှင်းနည်း တစ်ခုစီအလိုက် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်များကို ဖော်ပြရန်)
၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံမှု		အခြားအစာပြောင်းလဲစား = _____ အစာလျှော့စား = _____ အထောက်အပံ့ယူ = _____ ချေးယူ = _____ လုပ်အားခကြိုယူ = _____
၃ လနှင့် ၆ လကြား ဝမ်းစာဖူလုံမှု		အခြားအစာပြောင်းလဲစား = _____ အစာလျှော့စား = _____ အထောက်အပံ့ယူ = _____ ချေးယူ = ၁၈၀ _____ လုပ်အားခကြိုယူ = _____
၆ လ မှ ၁၂ လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံမှု		အခြားအစာပြောင်းလဲစား = _____ အစာလျှော့စား = _____ အထောက်အပံ့ယူ = _____ ချေးယူ = _____ လုပ်အားခကြိုယူ = _____

ရင်းမြစ်..ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းစီအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။(အဆင့်၃ မှ ၃၀ အိမ်နှင့် အဆင့်၄ မှ ၅၂ အိမ် ၊ စုစုပေါင်း ၈၂အိမ်)ကျေးရွာတွင် စိစစ်ကြည့်ရာတွင် ၃လ နှင့် ၆ လကြားဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် ချေးယူ၍ဝမ်းရေးဖြေရှင်းရကြောင်းလေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။လိုသလောက်ချေးငှားနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

(င-၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၄ နှစ်နှင့်အထက်	-	၄	၄
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၅၂(၂၅%)		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	၁၇		
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	-		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀နှစ်အထက် (မ-၄)ဦး ရှိပါသည်။၄င်းတို့၏ နေရေးထိုင်ရေးနှင့် ကျန်းမာရေးလိုအပ်ချက်များရှိပါက ကျေးရွာမှ ဝိုင်းဝန်း အလှူငွေကောက်ခံ၍ ထောက်ပံ့မှုများပြုလုပ်ပေးပါသည်။မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှု မရှိသော မသန်စွမ်းပုဂ္ဂိုလ်မရှိပါ။ မုဆိုးမ ဦးဆောင် သော အိမ်ထောင်စု(၁၀)စု နှင့်မုဆိုးဖိုဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၇)စုခန့်ရှိသော်လည်း

သားကြီးသမီးကြီးများ မှီခိုရန် ရှိသဖြင့် အခက်အခဲမရှိ ရပ်တည်နိုင်ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

(င-၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှု အမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)			
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေး)	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၃	ရေကြီးခြင်း	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၆	မုန်တိုင်း	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၇	ငလျင်	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၈	မီးဘေး	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲ စသည်	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု

၊တိရစ္ဆာန်ကူးဆက်ရောဂါကျရောက်မှုနှင့်သဘာဝ အရင်းမြစ်ရှားပါးမှုအလယ်အလတ်ရှိသော်လည်းရေကြီးခြင်း ၊ မိုးခေါင်ခြင်း ၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း ၊မုန်တိုင်း ၊ ငလျင် ၊မီးဘေး နှင့်ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု ၊မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု ၊သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း ၊ငှက်ဖျားရောဂါ ၊တီဘီရောဂါ ၊ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှု ရောဂါ ၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားမှုများမှာမူမရှိသလောက်နည်းပါးသည်ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(င-၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်လွယ်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)			
၁	လူငယ်	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၃	မြေယာမဲ့ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင်	မြင့် ☐	လတ် ☐	နိမ့် ☐	မရှိ ☐

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်လွယ်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)
	နေထိုင်သူ	
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်များ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပ်စားများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ ✓ နိမ့် ☐ မရှိ ☐
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၁၄	ရွှေ့တွင်းလုပ်သားများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓
၂၀	ကားမောင်းပြီး အသက်မွေးသူများ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐ မရှိ ☐ ✓

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သူများအနေဖြင့် ကျေးရွာတွင်လက်လုပ်လက်စား ကျပ်စားလုပ်ကိုင်စားသောက်သူအများစုရှိသဖြင့် လုပ်ခလစာနည်းပါးမှု နှင့် မိသားစုရပ်တည်ရသောဝင်ငွေ နည်းပါးသည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာအတွက်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ် သည် ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(က-၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (မှန်ရာတစ်ခု ကိုသာ ရွေးရန်)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့် အထက် ရွေးနိုင်သည်။)	စွမ်းဆောင် နိုင်မှု (မှန်ရာတစ် ခု ကိုသာ ရွေးရန်)
			ကျား	မ	ပေါင်း		
၁	Pact မြန်မာ	၁၀✓ ၂၀ ၃၀	၁၃၀	၇၀	၂၀၀	ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ✓ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေးလူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐ လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး ☐	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ✓ ညံ့ ☐
၂	သမချေးငွေ	၁၀✓ ၂၀ ၃၀	၅၃	၁၃	၇၀	ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ✓	ကောင်း ☐

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့် အထက်ရွေးနိုင်သည်။)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
			ကျား	မ	ပေါင်း		
						ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐ လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး ☐	သင့် ☐ / ညွှံ့ ☐
၃	ရပ်မိရပ်ဖ	၁၀၂၀၂၃၀၂	၁၀	၈	၁၈	ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐ / လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး ☐	ကောင်း ☐ သင့် ☐ / ညွှံ့ ☐
၄	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ	၁၀၂၀၂၃၀၂	၈	၇	၁၅	ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐ / လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး ☐	ကောင်း ☐ / သင့် ☐ ညွှံ့ ☐
၅		၁၀၂၀၂၃၀၂				ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐ လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး ☐	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညွှံ့ ☐
၆		၁၀၂၀၂၃၀၂				ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐ လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး ☐	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညွှံ့ ☐
၇		၁၀၂၀၂၃၀၂				ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐ လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး ☐	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညွှံ့ ☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

- (၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။
- (၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။
- (၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျေးရွာအတွင်းတွင်လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း(၄)ဖွဲ့ရှိပါသည်။သာရေး၊နာရေးနှင့်ဘာသာရေးပွဲလမ်းသဘင်များရှိပါက ရွာရှိလူငယ်များ အမျိုးသမီးအမျိုးသားများကြုံသလိုစုပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် သီးခြားဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ပက်မြန်မာနှင့်သမချေးငွေ လုပ်ငန်းများမှာ ငွေရေးကြေးရေးချေးယူခြင်းအတွက်ဆောင်ရွက်ရသည့်အဖွဲ့ အစည်းဖြစ်ပြီး အဆိုပါ

အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုအားကောင်းသည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး အဖွဲ့သား အချင်းချင်းအပြန်အလှန်ယုံကြည်မှုအပြည့်အဝရှိခြင်း၊ စည်းလုံးမှုတက်ကြွမှုရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။အဖွဲ့ အစည်း(၄)ခုစလုံးသည် အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက် နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်အားနည်းသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာ ရင်းဇယားစနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု ၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းများရရှိနိုင်ပါကအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(က-၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့်အထက်ရွေးနိုင်သည်)
၁	Pact မြန်မာ	၁၀ ၂၀✓ ၃၀ ၄၀ ၅၀ ၆၀ ၇၀	ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☒ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐
၂		၁၀ ၂၀ ၃၀ ၄၀ ၅၀ ၆၀ ၇၀	ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐
၃		၁၀ ၂၀ ၃၀ ၄၀ ၅၀ ၆၀ ၇၀	ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐
၄		၁၀ ၂၀ ၃၀ ၄၀ ၅၀ ၆၀ ၇၀	ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐
၅		၁၀ ၂၀ ၃၀ ၄၀ ၅၀ ၆၀ ၇၀	ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐
၆		၁၀ ၂၀ ၃၀ ၄၀ ၅၀ ၆၀ ၇၀	ပညာရေး ☐ ငွေကြေး ☐ ကျန်းမာရေး ☐ ဘာသာရေး ☐ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ☐ သာရေး/နာရေး၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး ☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

- (၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ) (ဥပမာ - ဓမ္မစကူးလ် ဖောင်ဒေးရှင်း၊ Christian Aid Missions စသည်)
- (၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ) (ဥပမာ - Care International, Save the Children, Gret, Pact Myanmar စသည်)

- (၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
- (၄) နိုင်ငံအများ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့်ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
- (၅) နိုင်ငံတစ်ခု၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ GIZ, UKAid, USAid, စသည်)
- (၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

နိုင်ငံတော်မှ ဒေသအကျိုး၊ ပြည်သူ့အကျိုးကို ထိရောက်စွာထမ်းဆောင်နိုင်စေရန်အလို့ငှာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လမ်းညွှန်ချက်များဖြင့် ပြဌာန်းကာ ဖွဲ့စည်းပေးထားနေသော အဖွဲ့အစည်း၊ အသင်းအဖွဲ့များ (ဥပမာ - သမဝါယမဦးစီးဌာန၏ သမဝါယမအသင်း၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၏ မြစိမ်းရောင် စသည်) တို့ကို ဤဇယားတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်း မပြုပါရန်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ Pact မြန်မာ တစ်ဖွဲ့သာရှိပြီး
 ငွေချေးယူခြင်းလုပ်ငန်းများအတွက်ကူညီထောက်ပံ့ပေးပါသည်။
 ကျေးရွာသည်ကျန်ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ဆက်စပ်မှုအားနည်းကိုတွေ့ရပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(ခ-၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင် သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၅၂(၂၅.၇%)	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၁၈(၈.၉%)	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧက ကြား	၁၂(၅.၉%)	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၈၀(၃၉.၇%)	တောင်သူလတ်
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၄၀(၁၉.၈%)	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		၂၀၂(၁၀၀%)	☒

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင်မြေယာမဲ့(၅၂)အိမ်ထောင်စု(၂၅.၇%) ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ
 အိမ်ထောင်စု(၁၈)စု (၈.၉%) ၊ တောင်သူငယ်(၁၂)အိမ်ထောင်စု(၅.၉%) ၊ တောင်သူလတ် (၈၀)အိမ်ထောင်စု (၃၉.၇%)
 နှင့် တောင်သူကြီး(၄၀)အိမ်ထောင်စု (၁၉.၈%)ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။မြေမဲ့ယာမဲ့အိမ်ထောင်စု
 (၅၂)စု(၂၅.၇%)ရှိသော်လည်း အဆိုပါမြေယာမဲ့များမှ တောင်သူလတ် နှင့်တောင်သူကြီးများထံတွင်နေစား
 အဌာနလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(၂) အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	ရေသောက် (ဧက)	ရေရရှိနိုင်မှု	
			တစ်နှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက် (မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ) (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာရွေးရန်)
၁	ဆည်	-	တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐ ရာသီအလိုက် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐	ရှိ ☐ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐

စဉ်	အရင်းအမြစ်	ရေသောက် (ကေ)	ရေရရှိနိုင်မှု	
			တစ်နှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက် (မှန်ရာ တစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ) (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်)
၂	ရေလွှဲဆည်	-	တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐ ရာသီအလိုက် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐	ရှိ ☐ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
၃	မြစ်ရေတင် စီမံကိန်း	-	တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐ ရာသီအလိုက် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐	ရှိ ☐ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
၄	ရေသွင်းမြောင်း	-	တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐ ရာသီအလိုက် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐	ရှိ ☐ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
၅	အဝီစိတွင်း	၁၀	တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐ ရာသီအလိုက် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐	ရှိ ☐ ✓ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
၆	လက်ငင် ရေတွင်း	-	တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐ ရာသီအလိုက် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐	ရှိ ☐ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
၇	စိမ့်စမ်းရေ	၁	တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐ ရာသီအလိုက် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐	ရှိ ☐ ✓ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
၈	ချောင်းရေ	၁	တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐ ရာသီအလိုက် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐	ရှိ ☐ ✓ မရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်းတွင် အဝီစိတွင်းစက်တွင်း(၁၀)တွင်း ရှိပြီး ရေငန်သည်ကိုတွေ့ရှိ ရပါသည်။
သို့သော်ကျေးရွာအနောက်ဘက်တွင်စိမ့်စမ်းရေထွက်ရှိပြီ ချောင်းအဖြစ်စီးဆင်းနေသော ချောင်းတစ်စင်းရှိသည်ကို
တွေ့ရ ပါသည်။ အဆိုပါချောင်းမှ ရေချိုများတစ်နှစ်ပတ်လုံးရရှိပါသည်။အဆိုပါ စိမ့်စမ်းရေမှရေအားတစ်နှစ်ပတ်လုံး
အားထား သုံးစွဲရသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစု ပေါင်း စိုက် ဧက	တစ်ဧက အထွက်နှုန်း				သီးနှံ စိုက်ပျိုး သည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (မှန်ရာတစ်ခုကို သာ ရွေးရန်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (မှန်ရာတစ်ခုကို သာ ရွေးရန်)
		ယူနစ်	အနည်း ဆုံး	အများ ဆုံး	ပျမ်း မျှ	မှ	ထိ		
စပါး	၇၀	တင်း	၇၀	၁၀၀	၈၀	Jul y	Oct	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
နှမ်း	၅၀	တင်း	၂၀	၃၀	၂၅	Ma y	Se p	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
မြေပဲ	၃၀	တင်း	၁၅	၂၀	၁၇	Ju ne	Oct	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
ပဲစိမ်းငုံ	၂၀	တင်း	၁၅	၂၀	၁၇	Ju ne	ဇူ	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐
								မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐	မြင့် ☐ လတ် ☐ နိမ့် ☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏အဓိကစိုက်ပျိုးသောသီးနှံများမှာ စပါး ၊ နှမ်း ၊မြေပဲ ၊ ပဲစိမ်းငုံ တို့
ဖြစ်ပါသည်။နှမ်းကိုမေလတွင်စတင်စိုက်ပျိုးပြီး စက်တင်ဘာလအထိစိုက်ပျိုးသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ မြေပဲ နှင့်
ပဲစိမ်းငုံ အားဇွန်လတွင်စတင်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စပါးကိုဂျူလိုင်လတွင်စတင်စိုက်ပျိုးပြီး အောက်တိုဘာ

လအထိစိုက်ပျိုးပါသည်။ တစ်နှစ်လျှင်စပါးတင်း(၈၀)ခန့် ထွက်ရှိပါသည်။စပါးစိုက်ပျိုးဧက(၇၀)ဖြင့်စိုက်ပျိုးသည်ကိုတွေ့ရှိရသောကြောင်း စပါးကို အလေးထားစိုက်ပျိုးသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။စိုက်ပျိုးမြေဆီလွှာပြည့်ဝမှုအားနည်းသည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။ မြန်မာ့ စိုက်ပျိုးရေးမှ လိုအပ်သောမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို လိုသလောက်အချိန်မီဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ရေးနှင့် နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုများရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၄) လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	တစ်ဦးချင်းပိုင်	ရွာပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်	ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူအရေအတွက်
ထွန်စက်	-	-	-	-
လက်တွန်းထွန်စက်	-	-	-	-
အစေ့ချ ကိရိယာ	-	-	-	-
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်	-	-	-	-
ရိတ်သိမ်းစက်	-	-	-	-
ခြွေလှေ့စက်	-	-	-	-
ရေစုပ်စက်	-	-	-	-
ခြေနင်းရေတင်စက်	-	-	-	-
မြက်ရိတ်စက်	-	-	-	-

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးရေးကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှုမရှိကြပါ။ နွားဖြင့်ထွန်ယက်စိုက် ပျိုးခြင်း ၊ လူအင်အားသုံးစွဲခြင်းဖြင့်သာ စိုက်ပျိုးကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ ဇယား ၁၇ နှင့် ၁၈ ကို ချိတ်ဆက်စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကိုရွေးရန်။)
သဘာဝ ရေမြေရာသီဥတု အနေအထား	အလွန်ကောင်း ☐ ကောင်း ☐ သင့်တင့်မျှတ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
လယ်ယာမြေ အသုံးချနိုင်မှု	အလွန်ကောင်း ☐ ကောင်း ☐ သင့်တင့်မျှတ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
စိုက်ပျိုးရေး အရင်းအမြစ်	ပေါများ ☐ အသင့်အတင့်ရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	အလွယ်တကူရသည် ☐ ရသည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
သီးနှံမျိုးစေ့ ရရှိနိုင်မှု	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူနိုင်သည် ☐ သီးနှံမျိုးစေ့များ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
သဘာဝမြေဆွေး / အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာနှင့် အခြား အော်ဂဲနစ် သွင်းအားစုများ	လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည် ☐ ဝယ်ယူရနိုင်သည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် အခြား ဓာတုဗေဒ သွင်းအားစုများ	လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ/ရနိုင်သည် ☐ ဝယ်ယူရနိုင်သည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
လုပ်သားရရှိနိုင်မှု	အလွယ်တကူ ရနိုင်သည် ☐ ရနိုင်သည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ ဇယား ၁၇ နှင့် ၁၈ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကိုရွေးရန်။)
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	အလွယ်တကူ ရနိုင်သည် ☐ ရနိုင်သည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☒
သီးနှံဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	သီးနှံများကို လွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့် ရောင်းချနိုင်သည် ☐ သီးနှံများကို ရောင်းချနိုင်သည် ☒ မဖြေဆိုပါ ☐

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ စိုက်ပျိုးရေးတိုးတက်မှုအခွင့်အလမ်းများမှာကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီဩဇာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီးအော်ဂဲနစ်ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲရန် နည်းပညာနှင့်ဗဟုသုတမရှိခြင်း ၊ လိုအပ်သော သွင်းအားစုများမှာမြို့နှင့်တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်းရှိသော်လည်း (၃၆)မိုင်ကွာဝေးခြင်း စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန်ရောင်းချရန် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိပါသည်။

(၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့် အထက် ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား ၁၇ နှင့် ၁၈ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကို ရွေးရန်။)
သဘာဝ ရေမြေရာသီဥတု အနေအထား	မြေဆီဩဇာမကောင်း ☐ ရာသီဥတုမမှန် ☐ မဖြေဆိုပါ ☒
လယ်ယာမြေ အသုံးချနိုင်မှု	လယ်ယာမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုမရှိပါ ☐ လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှုများသည် ☒ လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးမှု အသင့်အတင့်ရှိသည် ☐ ပလပ်မြေများရှိသည် ☐ ပလပ်မြေအသင့်အတင့်ရှိသည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
စိုက်ပျိုးရေး အရင်းအမြစ်	အလွယ်တကူမရနိုင် ☐ လုံးဝမရ ☐ မဖြေဆိုပါ ☒
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	အလွယ်တကူမရနိုင် ☒ လုံးဝမရ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
သီးနှံမျိုးစေ့ ရရှိနိုင်မှု	အလွယ်တကူမရနိုင် ☒ လုံးဝမရ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
သဘာဝမြေဆွေး / အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာနှင့် အခြား အော်ဂဲနစ် သွင်းအားစုများ	အလွယ်တကူမရနိုင် ☒ လုံးဝမရ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် အခြား ဓာတုဗေဒ သွင်းအားစုများ	အလွယ်တကူမရနိုင် ☒ လုံးဝမရ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
လုပ်သားရရှိနိုင်မှု	အလွယ်တကူမရနိုင် ☐ လုံးဝမရ ☐ မဖြေဆိုပါ ☒
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	အလွယ်တကူမရနိုင် ☒ လုံးဝမရ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
သီးနှံဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	သီးနှံများကို လွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့် မရောင်းချနိုင်ပါ ☒ သီးနှံများကိုရောင်းချရန်ဈေးကွက်မရှိပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐

ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့် အထက် ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား ၁၇ နှင့် ၁၈ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကို ရွေးရန်။)
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါကျရောက်မှု	ဆိုးရွားစွာကျ ☐ အသင့်အတင့်ကျ ☐ / အနည်းငယ် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐

ရင်းမြစ် (၁) ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာအခက်အခဲများမှာ စိုက်ပျိုးမြေဆီလွှာ အရည် အသွေးအားနည်းခြင်း ၊ လုပ်သားအင်အားရှိသော်လည်းကျွမ်းကျင်မှုနှင့် နည်းပညာမရှိခြင်း ၊ ရောဂါပိုးမွှား ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်မှုမရှိခြင်း ၊ သီးနှံဈေးကွက် ကောင်းမွန်စွာ နားလည်မှုမရှိခြင်းများကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(ခ-၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေသော အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ
မွေးမြူရေး		
နွား	၇၀	၁၄၀
နို့စားနွား	-	-
ကျွဲ	-	-
မြင်း	-	-
မြည်း	-	-
လား	-	-
ဆိတ်	၁၀၀	၁၅၀၀
သိုး	၇	၁၂၅
ဝက်	၁၀၀	၁၃၀
ကြက်	၂၀၀	၁၈၀၀
ဘဲ	-	-
နွားနောက်	-	-
ငါးလုပ်ငန်း		
ငါးကန်	-	-
ပုဇွန်ကန်	-	-
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	-	-
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-	-
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-	-

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျေးရွာတွင်မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၁၇၀ အိမ်ထောင်စု(၈၄%)ခန့်လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကြသည်ကိုတွေ့ရသဖြင့်မွေးမြူရေးကိုဦးစားပေးဆောင်ရွက်ကြသည်ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။အဆိုပါ(၁

၇၀)အိမ်ထောင်စုမှ နွား ၊ ဆိတ်အပြင် သိုး ၁၀ကံ ၊ ကြက်တို့ကိုလည်းတွဲဖက်မွေးမြူကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအခက်အခဲ ၊ ချေးငွေမရရှိမှု ၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်လက်လှမ်းမီမှုမရှိ ၊ အမြတ်အစွန်ရရှိမှုအခြေအနေနည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရခြင်းနှင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းချခွင့်မရကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(၂) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကို ရွေးရန်။)
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	ပေါများ ☐ အသင့်အတင့် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ ✓
ရေရရှိမှု	အလုံအလောက်ရနိုင် ☐ ✓ အသင့်အတင့်ရနိုင် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များ လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ ရနိုင် ☐ မျိုးကောင်းတိရစ္ဆာန်များ အသင့်အတင့်ဝယ်ယူ ရနိုင် ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐
ချေးငွေ	ချေးငွေလွယ်ကူစွာရနိုင် ☐ ချေးငွေ အသင့်အတင့်ရနိုင် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ ✓
သွင်းအားစု (မွေးမြူရေး အစာဆေးစသည်)ဈေးကွက်	သွင်းအားစုများ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူနိုင်သည် ☐ သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူနိုင်သည် ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐
ဝန်ဆောင်မှု နှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှု	နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ ရနိုင်သည်။ ☐ နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရနိုင်သည်။ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ ✓
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ထုတ်ကုန်များကို လွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့် ရောင်းချနိုင်သည် ☐ ထုတ်ကုန်များကို ရောင်းချနိုင်သည် ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	အလုံအလောက်ရှိသည် ☐ ✓ အသင့်အတင့်ရှိသည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုစွန်မွေးမြူရန် ရေမြေ အနေအထား	အလွန်ကောင်း ☐ ကောင်း ☐ သင့်တင့်မျှတ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ငါး/ပုစွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည် ☐ ဝယ်ယူရနိုင်သည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ချေးငွေ	လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ချေးငွေရရှိနိုင်သည် ☐ ချေးငွေရနိုင်သည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	သွင်းအားစုများ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူနိုင်သည် ☐ သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူနိုင်သည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ ရနိုင်သည်။ ☐ နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရနိုင်သည်။ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကို ရွေးရန်။)
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ထုတ်ကုန်များကို လွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့် ရောင်းချနိုင်သည် ☐ ထုတ်ကုန်များကို ရောင်းချနိုင်သည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	လွယ်ကူသည် ☐ အသင့်အတင့် လွယ်ကူသည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။တိရိစ္ဆာန်များလွတ်ကျောင်းနိုင်သည့်စားကျက်မြေရှိပါသည်။ရေလုံလောက်မှု ရှိပါသည်။
မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်းချိတ်ဆက်ဝယ်ယူမည်ဆိုပါကရရှိနိုင်ပါသည်။မြို့နှင့်အနည်းငယ်
အလှမ်းကွာဝေးသော်လည်း တိမွေးကုနှင့်ချိတ်ဆက်၍တိရိစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများရရှိနိုင်ပါသည်။
မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်းအလုံအလောက်ရှိပါသည်။

(၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့် အထက် ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကို ရွေးရန်။)
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	စားကျက်မြေ ရှားပါးသည် ☐ ✓ စားကျက်မြေ လုံးဝမရှိပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ရေရရှိမှု	ရေ ရှားပါးသည် ☐ ရေ လုံးဝမရှိပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ ✓
မျိုးတိရိစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	မျိုးကောင်းတိရိစ္ဆာန်များ လွယ်ကူစွာဝယ်ယူ မရနိုင်ပါ ☐ မျိုးကောင်းတိရိစ္ဆာန်များ လုံးဝ ဝယ်ယူ မရပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ချေးငွေ	ချေးငွေလွယ်ကူစွာ မရနိုင်ပါ ☐ ✓ ချေးငွေ လုံးဝ မရပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
သွင်းအားစု (မွေးမြူရေး အစာ၊ ဆေး စသည်) ဈေးကွက်	သွင်းအားစုများ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူ မရနိုင်ပါ ☐ ✓ သွင်းအားစုများ လုံးဝ ဝယ်ယူမရပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ဝန်ဆောင်မှုနှင့် နည်းပညာ ပံ့ပိုးမှု	နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ မရနိုင်ပါ ☐ ✓ နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ မရပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ထုတ်ကုန်များကို လွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့် မရောင်းချနိုင်ပါ ☐ ထုတ်ကုန်များကို မရောင်းချနိုင်ပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ ✓
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	အလုံအလောက်မရှိပါ ☐ လုံးဝ မရှိပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ ✓
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုစွန်မွေးမြူရန် ရေမြေ အနေအထား	ရေမြေအနေအထား မကောင်းပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ငါး/ပုစွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူမရပါ ☐ လုံးဝ ဝယ်ယူမရပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ချေးငွေ	လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ချေးငွေမရပါ ☐ လုံးဝ ချေးငွေမရပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	သွင်းအားစုများ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူမရပါ ☐ သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူမရပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐

ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့် အထက် ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ် ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကို ရွေးရန်။)
နည်းပညာ အကူ အညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအလွယ်တကူ မရပါ ☐ နည်းပညာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ မရပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ထုတ်ကုန်များကို လွယ်ကူစွာနှင့် ဈေးနှုန်းမှန်ကန်စွာဖြင့် မရောင်းချနိုင်ပါ ☐ ထုတ်ကုန်များကို လုံးဝ မရောင်းချနိုင်ပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	မလွယ်ကူပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန်အခက်အခဲရှိသည်။မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိခြင်း ၊
နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအချိန်မီမရရှိခြင်း ၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ဈေး ကွက်
အလုံအလောက်ရှိသော်လည်းလိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ ၊ဈေးကောင်းမရကြပါ။
ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း ခံကြရသည်။

(ခ-၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ ဇယား ၂၂ နှင့် ၂၃ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကို ရွေးရန်။)
လုပ်သားအင်အား ရရှိနိုင်မှု	များ ☐ အသင့်အတင့် ☐ √ မဖြေဆိုပါ ☐
လယ်ယာသားငါး ထွက်ကုန် မဟုတ် သော အခြားဒေသထွက်ကုန်များကို ရောင်းချရန် ဈေးကွက်ရှိခြင်း	ဈေးကွက်ကောင်းရှိသည် ☐ ဈေးကွက် အသင့်အတင့် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ √
ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်ရှိခြင်း	ဈေးကွက်အခြေအနေကို ကောင်းစွာနားလည် သိရှိသည် ☐ အသင့်အတင့် နားလည်သည် ☐ √ မဖြေဆိုပါ ☐
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ	ကောင်း ☐ √ သင့် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ကုန်ကြမ်း ရရှိနိုင်ခြင်း	ပေါများ ☐ သင့် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ √
လျှပ်စစ်မီး ရရှိနိုင်ခြင်း	ကောင်း ☐ သင့် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ √
ချေးငွေ ရရှိနိုင်ခြင်း	လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ချေးငွေရရှိနိုင်သည် ☐ ချေးငွေရနိုင်သည် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ √
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာ ဆိုင်ရာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု ရရှိခြင်း	နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ ရနိုင်သည်။ ☐ နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရနိုင်သည်။ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ √
အလုပ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ် သော (သို့မဟုတ်) အသက်မွေးဝမ်း	ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်သည် ☐ အသင့်အတင့် ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ √

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက် (မှန်ရာတစ်ခုကိုသာ ရွေးရန်။ ဇယား ၂၂ နှင့် ၂၃ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကို ရွေးရန်။)
ကျောင်းပြုနိုင်သော ပညာတစ်ခုခုကို တတ်မြောက်ခြင်း	
အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း	များ ☐ အသင့်အတင့် ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ(၃)ဦးခန့် ရှိခြင်း ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်း ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများပိုင်ဆိုင်သည့်အကွက်ထဲတွင် ကန်ကားမြေ ရရှိနိုင်ခြင်း ၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် နေ့စားဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြခြင်း ၊ ကျောင်းဆရာ (၂)ဦးရှိပါသည်။ မြို့ပေါ်စားသောက်ဆိုင်များတွင် အကြော်ဆရာများအဖြစ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူများလည်း ရှိပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများ တွင် လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်းအလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်မရရှိခြင်း ၊ လုပ်အားခ နည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါး ပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများတက်ရောက်ရန်နှင့်လုပ် ငန်းထူထောင်ရန်ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
 ဇယား (၂၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက် အခဲများ

ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့် အထက် ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ဖြေဆိုရန်။ ဖြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မဖြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကို ရွေးရန်။)
လုပ်သားအင်အား ရရှိနိုင်မှု	ရှားပါး ☐ လုံးဝမရှိ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ ✓
လယ်ယာသားငါး ထွက်ကုန်မဟုတ် သော အခြား ဒေသထွက်ကုန်များကို ရောင်းချရန် ဈေးကွက်ရှိခြင်း	ဈေးကွက်မကောင်း ☐ ဈေးကွက်မရှိ ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐
ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်ရှိခြင်း	ဈေးကွက်အခြေအနေကို ကောင်းစွာ နားမလည် ☐ လုံးဝ နားမလည် ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခြေအနေ ကုန်ကြမ်း ရရှိနိုင်ခြင်း	ညံ့ ☐ အလွန်ညံ့ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐ ✓
လျှပ်စစ်မီး ရရှိနိုင်ခြင်း	ကုန်ကြမ်းရရှိမှု နည်းသည် ☐ ✓ ကုန်ကြမ်း မရှိပါ ☐ ဖြေဆိုပါ ☐
ချေးငွေ ရရှိနိုင်ခြင်း	ပုံမှန်မရပါ ☐ လုံးဝ မရပါ ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာ ဆိုင်ရာ နှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု ရရှိခြင်း	လိုသလောက် လွယ်ကူစွာ ချေးငွေမရရှိပါ ☐ ✓ ချေးငွေမရပါ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
အလုပ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ် သော (သို့မဟုတ်) အသက်မွေး ဝမ်း ကျောင်းပြုနိုင်သော ပညာတစ်ခုခုကို	နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ အလွယ်တကူ မရပါ ☐ နည်းပညာနှင့် အသေးစား/အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ လုံးဝ မရပါ ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐
	ကျွမ်းကျင်စွာ တတ်မြောက်ခြင်း မရှိ ☐ လုံးဝ မတတ် ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐

ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက် (အနည်းဆုံးတစ်ခုနှင့် အထက် ရွေးနိုင်သည်။ ဇယား ၂၀ နှင့် ၂၁ ကို ချိတ်ဆက် စစ်ဆေးပြီးမှ ပြေဆိုရန်။ ပြေဆိုရန် မလိုအပ်ဟု ယူဆသော အချက်များရှိပါက “မပြေဆိုပါ” ဟူသော အကွက်ကို ရွေးရန်။)
တတ်မြောက်ခြင်း	
အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်း ☐ √ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း မရှိ ☐ မပြေဆိုပါ ☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်းပြင်ပ ရင်းနှီးလုပ်ငန်းများ ၊ အလုပ်ရုံ ၊ စက်ရုံများမရှိခြင်း ၊အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် လူတိုင်းအလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။နေ့စားလုပ်အားခများမှာ လည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်းပုံမှန် မရကြပါ။ ပန်းရံလုပ်ကိုင်သူများရှိသော်လည်း ခေတ်မှီလုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများ မရှိခြင်းနှင့် လက်ရှိလုပ်ငန်းများ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ၊ ချေးငွေလည်းလက်လှမ်းမမီကြပါ။

(ဂ) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(ဂ-၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	ပြည်တွင်း			ပြည်ပ			လူဦးရေ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	“ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ နေထိုင်သူ” တစ်ဦးအနည်းဆုံး ရှိသော အိမ်ထောင်စု နှင့်လူဦးရေ	၁၂၀	၈၂	၃၈	၁၂၀	-	-	-	၆၀	၆၀	၁၂၀
၂	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ										
	၆ လ အထိ										
	၁၂ လ အထိ		၈၂	၃၈	၁၂၀	-	-	-	၆၀	၆၀	၁၂၀
	၁၂ လ အထက်										

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ တရားဝင်မှု မဝင်မှု၊ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ၏ သဘောဆန္ဒ ပါမှု မပါမှု စသည်ဖြင့် မခွဲခြားဘဲ၊ ကြာမြင့်ချိန် အနည်းအများ မကန့်သတ်ဘဲ၊ မည်သည့် အကြောင်းအရင်းကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရသည် ဖြစ်စေကာမူ မူလဌာနေဒေသတစ်ခုမှ နိုင်ငံခြားသို့ဖြစ်စေ၊ ပြည်တွင်း တစ်နယ် တစ်ကြေးသို့ဖြစ်စေ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူတိုင်းကို “ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်သူ” ဟု သတ်မှတ်သည်။ ယခင်က ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနေထိုင်ခဲ့စေကာမူ ယခုလက်ရှိကာလတွင် မူလဌာနေတွင် ပြန်လည် အခြေချ

နေထိုင်လျက် ရှိသူများသည် ဤဇယားတွင် အကျုံးမဝင်ပါ။ ယခုလတ်တလောတွင် ခရီးယာယီ သွားနေသူများသည်လည်း ဤဇယားတွင် အကျုံးမဝင်ပါ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းခြင်းကြောင့် အခြား ဒေသသို့ရွှေ့ပြောင်းသွားရောက်အလုပ်လုပ်ကြရပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားအနည်းဆုံးတစ်ဦးရှိသော အိမ်ထောင်စု ပေါင်း(၁၂၀)အိမ်ထောင်စုရှိပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားဦးရေသည် အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေ၏ (၁၄%) (၁၂၀ယောက်)ရှိပါသည်။ အမျိုးသားရွှေ့ပြောင်းအရေအတွက်မှာလည်း အမျိုးသမီးရွှေ့ပြောင်းအရေ အတွက်ထက် ပိုများသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

(ဂ-၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းရင်း	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၁၂၀
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	-
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	-
၄	လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေး ကိစ္စများကြောင့် (social protection, health)	-
၅	အမျိုးအမည် ခွဲခြားမဖော်ပြနိုင် (သို့မဟုတ်) အကြောင်းအရင်းကို ဖြေဆိုထားခြင်း/ ဖြေဆိုလိုခြင်းမရှိ	-

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူအားလုံးသည် မိမိတို့ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင်ရှားပါး ခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းခြင်းကြောင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သောအလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေရရှိရန်/ရှာဖွေရန် ဖြစ်ပါ သည်။

(ဂ- ၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ
ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်			
		စုစုပေါင်း	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁၂၀	-	၁၂၀	-
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ				
	- က။ ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)	-			
	- ခ။ ဘဏ်	-			
	- ဂ။ လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	၁၂၀			
	- ဃ။ အထက်ပါ (က၊ ခ၊ ဂ) အနက်မှ နည်းလမ်းနှစ်မျိုး ကို အသုံးပြု၍	-			
	- င။ အထက်ပါ (က၊ ခ၊ ဂ) အနက်မှ နည်းလမ်းသုံးမျိုး လုံးကို အသုံးပြု၍	-			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရွှေ့ပြောင်းသွားလာအလုပ်လုပ်ကိုင်သောအိမ်ထောင်စုအားလုံး ၁၂၀အိမ်ထောင် စု ၏ (၂၀%)သည် ပြန်ပို့ငွေအပေါ်မှီခိုနေရပြီး၊ မှီခိုနေမှုမြင့်သည်။ငွေကို ၃လ တစ်ကြိမ် လူကြုံဖြင့်ပေးပို့သည် ကိုတွေ့ရပါသည်။

(ဃ) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး (အနီးဆုံး တစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်)	အကြီးစားဈေးကွက် (အဓိကတစ်ခုကိုသာဖော်ပြပါရန်)
ဈေးအမည် (မြို့/ ရွာ)		
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်) (အနီးစပ်ဆုံး တစ်ခုကို ခန့်မှန်းပြီး ရွေးချယ်ရန်)	၀ မှ ၁ မိုင် ☐ ၁ မှ ၅ မိုင် ☐ ✓ ၅ မှ ၁၀ မိုင် ☐ ၁၀ မှ ၁၅ မိုင် ☐ ၁၅ မိုင် အထက် ☐	၀ မှ ၁၀ မိုင် ☐ ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် ☐ ၂၁ မှ ၃၀ မိုင် ☐ ✓ ၃၀ မှ ၅၀ မိုင် ☐ ၅၁ မှ ၁၀၀ ☐ ၁၀၀ မိုင်အထက် ☐
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး နည်းလမ်း	ခြေလျင် ☐ စက်ဘီး ☐ ဆိုင်ကယ် ☐ ✓ ကား/ထော်လာဂျီ ☐ ရထား ☐ သုံးဘီးဆိုင်ကယ် ☐ လှေ ☐ စက်လှေ ☐	ခြေလျင် ☐ စက်ဘီး ☐ ဆိုင်ကယ် ☐ ✓ ကား/ထော်လာဂျီ ☐ ✓ ရထား ☐ သုံးဘီးဆိုင်ကယ် ☐ လှေ ☐ စက်လှေ ☐
ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှု ရရှိနိုင်မှု (အနည်းဆုံးတစ်ခု နှင့်အထက် ရွေးနိုင်သည်။)	စားသောက်ကုန် (ကုန်စိမ်း၊ ကုန် ခြောက်) ☐ ✓ မီးဖိုချောင်သုံးနှင့် အိမ်သုံးပစ္စည်း ☐ ✓ အဝတ်အထည် ☐ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ ပရိဘောဂများ ☐ ပစ္စည်းစုံ ဝန်ဆောင်မှုစုံ ရရှိနိုင် ☐	စားသောက်ကုန် (ကုန်စိမ်း၊ ကုန် ခြောက်) ☐ ✓ မီးဖိုချောင်သုံးနှင့် အိမ် သုံးပစ္စည်း ☐ ✓ အဝတ်အထည် ☐ ✓ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ ပရိ ဘောဂများ ☐ ✓ ပစ္စည်းစုံ ဝန်ဆောင်မှုစုံ ရရှိနိုင် ☐ ✓
ဈေးအခြေခံအဆောက်အအုံ	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ✓ ညံ့ ☐	ကောင်း ☐ ✓ သင့် ☐ ညံ့ ☐
ဝန်ဆောင်မှု	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ✓ ညံ့ ☐	ကောင်း ☐ ✓ သင့် ☐ ညံ့ ☐

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊
စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအနေဖြင့်ကျေးရွာအတွင်းနှင့် (၅)မိုင်
ခန့်ဝေးသော ကန်နီဈေးတွင်ကျေးရွာအုပ်စုဈေးတို့တွင်ဈေးကွက်အလုံလောက်ရှိပါသည်။ကုန်စိမ်းနှင့်သားငါး
ကိုကျေးရွာဈေးနှင့်ကျေးရွာအုပ်စုဈေးတို့တွင်အလွယ်တကူဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီး အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများနှင့်
လိုအပ်ချက် အဝဝကို (၃၆)မိုင်ခန့်ကွာဝေးသောမိတ္ထီလာဈေးသို့သွားရောက်ဝယ်ယူကြပါသည်။ပုံမှန်ပြေးဆွဲ
သည့်အများသုံး ယာဉ် မရှိပါ။

(င) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲ များ
အစိုးရဘဏ် (မြန်မာ လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်/ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်)	ကာလတိုချေးငွေ ☐ ကာလရှည်ချေးငွေ ☐	၃-၆ လအတွင်း ☐ ၆လမှ တစ်နှစ်ထိ ☐ တစ်နှစ်နှင့် အထက် ☐	၀ မှ ၂ % ☐ ၂ မှ ၅ % ☐ ၅ မှ ၁၀ % ☐ ၁၀% ထက် ☐	လိုအပ်သည် ☐ မလိုအပ်ပါ ☐	နည်းသည် ☐ ရှိသည် ☐ မရှိပါ ☐
သမဝါယမချေးငွေ	ကာလတိုချေးငွေ ☐ ✓ ကာလရှည်ချေးငွေ ☐	၃-၆ လအတွင်း ☐ ၆လမှ တစ်နှစ်ထိ ☐ ✓ တစ်နှစ်နှင့် အထက် ☐	၀ မှ ၂ % ☐ ✓ ၂ မှ ၅ % ☐ ၅ မှ ၁၀ % ☐ ၁၀% ထက် ☐	လိုအပ်သည် ☐ မလိုအပ်ပါ ☐ ✓	နည်းသည် ☐ ရှိသည် ☐ ✓ မရှိပါ ☐
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်	ကာလတိုချေးငွေ ☐ ကာလရှည်ချေးငွေ ☐	၃-၆ လအတွင်း ☐ ၆လမှ တစ်နှစ်ထိ ☐ တစ်နှစ်နှင့် အထက် ☐	၀ မှ ၂ % ☐ ၂ မှ ၅ % ☐ ၅ မှ ၁၀ % ☐	လိုအပ်သည် ☐ မလိုအပ်ပါ ☐	နည်းသည် ☐ ရှိသည် ☐ မရှိပါ ☐

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲ များ
			၁၀% ထက်□		
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍ	ကာလတိုချေးငွေ □ ကာလရှည်ချေးငွေ□	၃-၆ လအတွင်း □ ၆လမှ တစ်နှစ်ထိ □ တစ်နှစ်နှင့် အထက် □	၀ မှ ၂ % □ ၂ မှ ၅% □ ၅ မှ ၁၀ % □ ၁၀% ထက်□	လိုအပ်သည် □ မလိုအပ်ပါ □	နည်းသည် □ ရှိသည် □ မရှိပါ □
အဖွဲ့အလိုက် ငွေစု/ ငွေချေး အစီအစဉ်	ကာလတိုချေးငွေ □ ကာလရှည်ချေးငွေ□	၃-၆ လအတွင်း □ ၆လမှ တစ်နှစ်ထိ □ တစ်နှစ်နှင့် အထက် □	၀ မှ ၂ % □ ၂ မှ ၅% □ ၅ မှ ၁၀ % □ ၁၀% ထက်□	လိုအပ်သည် □ မလိုအပ်ပါ □	နည်းသည် □ ရှိသည် □ မရှိပါ □
ငွေချေးပေးသူ	ကာလတိုချေးငွေ □ ကာလရှည်ချေးငွေ□	နေ့စဉ် □ လစဉ် □ ၃-၆ လအတွင်း □ ၆လမှ တစ်နှစ်ထိ □ တစ်နှစ်နှင့် အထက် □	၀ မှ ၂ % □ ၂ မှ ၅% □ ၅ မှ ၁၀ % □ ၁၀% ထက်□	လိုအပ်သည် □ မလိုအပ်ပါ □	နည်းသည် □ ရှိသည် □ မရှိပါ □
အပေါင်ဆိုင်	ကာလတိုချေးငွေ □ ကာလရှည်ချေးငွေ□	နေ့စဉ် □ လစဉ် □ ၃-၆ လအတွင်း □ ၆လမှ တစ်နှစ်ထိ □ တစ်နှစ်နှင့် အထက် □	၀ မှ ၂ % □ ၂ မှ ၅% □ ၅ မှ ၁၀ % □ ၁၀% ထက်□	လိုအပ်သည် □ မလိုအပ်ပါ □	နည်းသည် □ ရှိသည် □ မရှိပါ □
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ကာလတိုချေးငွေ□✓ ကာလရှည်ချေးငွေ□	နေ့စဉ် □ လစဉ် □ ၃-၆ လအတွင်း □✓ ၆လမှ တစ်နှစ်ထိ □ တစ်နှစ်နှင့် အထက် □	၀ မှ ၂ % □✓ ၂ မှ ၅% □ ၅ မှ ၁၀ % □ ၁၀% ထက်□	လိုအပ်သည် □ မလိုအပ်ပါ□✓	နည်းသည် □ ရှိသည် □✓ မရှိပါ □

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်အစိုးရချေးငွေစနစ်ဖြင့်ပတ်သက်၍ သမဝါယမချေးငွေတစ်မျိုး တည်းသာရှိပါသည်။သမဝါယမချေးငွေအသင်းဝင်(၂၀၀)ဦးခန့်ကို တစ်ဦးလျှင်(၁၀၀၀၀၀)ကျပ် ၊ (၁.၅)ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ် ပါသည်။ချေးငွေကာလခြောက်လမှ တစ်နှစ်ထိသတ်မှတ်ထားပါသည်။ အခြားချေးငွေ အနေဖြင့် မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူရရှိကြပါသည်။ဆွေမျိုးသားချင်းများဖြစ်သဖြင့် အပေါင်ပစ္စည်း ပေးအပ်ရန်မလိုအပ်သော်လည်း ချေးငွေရရှိရန်ခက်ခဲပါသည်။

(စ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(စ-၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု		
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြင့်□	လတ်□	နိမ့်□✓
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်□	လတ်□	နိမ့်□✓
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်□	လတ်□✓	နိမ့်□

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု		
ရေအရင်းအမြစ်	မြင့်□	လတ်□	နိမ့်□✓
ငါးမျိုးကွဲများ	မြင့်□	လတ်□	နိမ့်□✓
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မြင့်□	လတ်□	နိမ့်□✓
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်□	လတ်□	နိမ့်□✓

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်ကျောက်ကုန်းနှင့်မြေသားမကောင်းခြင်းကြောင့် မြေဆီသြဇာ အနေဖြင့်ညံ့သည်။အပင်မျိုးစေ့ ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ မရှိပါ။

(ဆ) ပညာရေး

(ဆ-၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာ ပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း
စာမတတ်သူဦးရေ	၄	၈	၁၂
မူလတန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ	၅၆	၄၅	၁၀၁
အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ	၁၇	၂၄	၄၁
အထက်တန်းအဆင့်ရှိသူ ဦးရေ	၇	၆	၁၃
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ် အဆင့်ရှိသူ ဦးရေ	၈	၁၃	၂၁

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

မှတ်ချက်။ ။ ဤဇယားကို ဖြည့်သွင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော အတန်းပညာ တက်ရောက်ပြီး/တက်ရောက်ဆဲသူများကိုသာ ဖြည့် သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါအချက်နှင့် ကိုက်ညီချင်းမရှိခဲ့သော် ဇယားတွင် ဖြည့်သွင်းခြင်းမရှိဘဲ လေ့လာ တွေ့ရှိချက်တွင်သာ မှတ်ချက်အနေဖြင့် ဖော်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။ အတန်းပညာပြီးမြောက်မှုဆိုသည်မှာ တစ်ဦး တစ်ယောက်၏ ဘဝတွင် သင်ယူလေ့လာခဲ့သော နောက် ဆုံးပညာရေးအဆင့်/ အခြေအနေကို ဆိုလိုပါသည်။

ဥပမာ - ယခု စာရင်းကောက်ယူချိန်တွင် ကျောင်းသူတစ်ယောက်သည် အဋ္ဌမတန်း (Grade 8) တွင် ပညာသင်ကြားနေသည်ဆိုသော် ထိုကျောင်းသူကို “အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ” တွင် ထည့်သွင်းရပါ မည်။ ယခု စာရင်းကောက်ယူချိန်တွင် ကျောင်းသားတစ်ယောက်သည် တတိယတန်း (Grade 3) တွင် ပညာ သင်ကြားနေသည် ဆိုသော်၊ သို့မဟုတ် ရေးတတ်ဖတ်တတ်အဆင့်သာ (ဥပမာ - ဘုန်းကြီးကျောင်းထွက်) ရှိသည်ဆိုသော် အဆိုပါကျောင်းသား/ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်ကို “မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ” တွင်သာ ထည့်သွင်း ရပါမည်။ “ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး (ဘက-ကျောင်း)”ကို ဆည်းပူးခဲ့၊ ဆည်းပူးဆဲသော ကျောင်း သူ/သားများကို သက်ဆိုင်ရာအတန်းပညာအဆင့်အလိုက် ထည့်သွင်းရပါမည်။ ယခုစာရင်းကောက်ယူချိန်တွင် အခြေခံပညာမူလတန်းပညာကို သင်ယူပြီးဆုံးသင့်သည့်အရွယ်ကို ကျော်လွန်ပြီးဖြစ်သော်လည်း စာလုံးဝ မတတ်ပါက “စာမတတ်သူဦးရေ” တွင်သာ ဖြည့်သွင်းရန် ဖြစ်ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှုကိုလေ့လာကြည့်ရာတွင်စာမတတ်သူဦးရေ(၂၁၂)ဦး ၊ မူလတန်းအဆင့်ပညာမပြီးဆုံးသူ(၄၃၈)ဦး ဖြစ်ပြီးအများစုမှာအမျိုးသမီးများဖြစ်ကြပါ သည်။

အခြေခံ ပညာတတ်မြောက်မှုမူလတန်းပြီးဆုံးသူ အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ ၊ အထက်တန်းပညာ ပြီးဆုံးသူ အရေအတွက် ကိုလေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကများပြီး အမျိုးသမီးအရေအတွက်သိသိသာသာ နည်းနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဤအရေအတွက်ကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးများမှာ အမျိုးသားများ နှင့်တန်းတူခံစားခွင့် မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

(ဆ-၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း
မူလတန်း	၈၃	၅၄	၁၆၆
အလယ်တန်း	၃၇	၃၉	၇၆
အထက်တန်း	၁၈	၁၉	၃၇
တက္ကသိုလ်/ကောလိပ်	၁၂	၂၈	၄၀

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

မှတ်ချက်။ ။ဤဇယားကို ဖြည့်သွင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပညာရေးဝန်ကြီး ဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော စာသင်ကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များတွင် ပညာတက်ရောက်နေ သူများကိုသာ ဖြည့်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအပြင် “ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး” ကို သင်ယူဆည်းပူး နေသော ကျောင်းသူ/ သားများကို အခြေခံပညာဦးစီးဌာနမှ သတ်မှတ်ထားသော ပညာရေးစနစ်/အဆင့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ သတ်မှတ်ဖြည့်သွင်းရန် ဖြစ်ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အလယ်တန်းကျောင်းခွဲရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစု ပေါင်း(၈၁)ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိစာသင်ကျောင်းတွင်တက်ရောက်နေသောဦးရေမှာ (၁၆၆)ယောက် အထိ ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ဤသို့ကျောင်းသားအရေအတွက်များရခြင်းမှာ KG တန်းတိုးလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ် ၁၁၆ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိစာသင်ကျောင်းတွင် (၇၆)ဦး (၆၅.၅%)သာ ရှိသည်။ ၄၀ဦးမှာ မိဘများဆင်းရဲသောကြောင့် ကျောင်းဆက်တက်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

(ဆ-၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	(၁)	(၂)	(၃)
က။ ကျောင်းအဆင့်	မူလတန်း ☒	မူလတန်း ☐	မူလတန်း ☐
	မူလွန် ☒	မူလွန် ☐	မူလွန် ☐
	အလယ်တန်း(ခွဲ) ☐	အလယ်တန်း(ခွဲ) ☐	အလယ်တန်း(ခွဲ) ☐
	အလယ်တန်း ☐	အလယ်တန်း ☒	အလယ်တန်း ☐
	အထက်တန်း(ခွဲ) ☐	အထက်တန်း(ခွဲ) ☐	အထက်တန်း(ခွဲ) ☐
	အထက်တန်း ☐	အထက်တန်း ☐	အထက်တန်း ☒
ခ။ ရွာမှ အကွာအဝေး (မိုင်)	၀ မှ ၁ မိုင် ☒	၀ မှ ၁ မိုင် ☐	၀ မှ ၁ မိုင် ☐
	၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် ☐	၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် ☒	၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် ☐
	၁၅ မိုင် မှ ၂၀ မိုင် ☐	၁၅ မိုင် မှ ၂၀ မိုင် ☐	၁၅ မိုင် မှ ၂၀ မိုင် ☐
	၂၀ မိုင် အထက် ☐	၂၀ မိုင် အထက် ☐	၂၀ မိုင် အထက် ☒
ဂ။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင် ☒	ခြေလျင် ☐	ခြေလျင် ☐
	စက်ဘီး ☒	စက်ဘီး ☐	စက်ဘီး ☐
	ဆိုင်ကယ် ☐	ဆိုင်ကယ် ☒	ဆိုင်ကယ် ☒
	ကား ☐	ကား ☐	ကား ☒

အကြောင်းအရာ	(၁)	(၂)	(၃)
ဃ။ စာသင်ကျောင်း၏ စုစုပေါင်း ကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ)*	၁၅၀' ၁၅' ၁၀'	၁၅၀' ၁၅၀' ၁၅'	
င။ အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး	ကောင်း□သင့်□√ ညံ့□	ကောင်း□√ သင့်□ ညံ့□	ကောင်း□√ သင့်□ ညံ့□
စ။ ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်□√ မလုံလောက်ပါ □	လုံလောက်မှုရှိသည်□√ မလုံလောက်ပါ □	လုံလောက်မှုရှိသည်□√ မလုံလောက်ပါ □
ဆ။ ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	ကောင်း □ သင့်□√ ညံ့ □ မရှိ □	ကောင်း□√ သင့် □ ညံ့ □ မရှိ □	ကောင်း□√ သင့် □ ညံ့ □ မရှိ □
ဈ။ ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု	တိုက်ကျွေးမှုရှိသည်□ တိုက်ကျွေးမှု မရှိပါ□√	တိုက်ကျွေးမှုရှိသည်□ တိုက်ကျွေးမှု မရှိပါ□√	တိုက်ကျွေးမှုရှိသည်□√ တိုက်ကျွေးမှု မရှိပါ □
ဇ။ ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	ကျား မ ပေါင်း	ကျား မ ပေါင်း	ကျား မ ပေါင်း
အစိုးရခန့်	၃ ၁၇ ၂၀		
ကျေးရွာခန့်			

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

မှတ်ချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းမရှိပါက (က၊ ခ၊ ဂ) ကိုသာ ဖြေဆိုရပါမည်။ စာသင်ကျောင်း၏ စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာ (စတုရန်းပေ = အလျား × အနံ) သည် စာသင် ကျောင်းတစ်ကျောင်းအတွင်းရှိ ကျောင်းအဆောက်အအုံအားလုံး၏ စုစုပေါင်းဧရိယာကို ဆိုလိုသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လက်ရှိကျေးရွာရှိမူလတန်းကျောင်းအရွယ်မှာ ၁၅၀' ၁၅' ၁၀' သွပ်မိုး ထရံကာ အုတ်ခင်း ဖြစ်ပါသည်။ မူလတန်းကျောင်းခွဲအရွယ်မှာ ၁၅၀' ၁၅၀' ၁၅' သွပ်မိုး ထရံကာ အုတ်ခင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းဆောင်နှင့်ပရိဘောဂလုံလောက်မှုရှိသော်လည်း ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ၊ ကျောင်းသောက်ရေ ၊ သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား ၃ဦး ၊ မ ၁၇ ဦး စုစု ပေါင်း ၂၀ ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းအာဟာရနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်များမရှိကြပါ။

(ဆ-၄) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	လုံလောက် □ မလုံလောက် □√
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၄၀: ၁ အောက် □ ၄၀: ၁ အထက် □√
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိ □ နည်း □√ လတ် □ များ □
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်	ရှိ □ မရှိ □√
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့် စာရေးကိရိယာ	လုံလောက် □ မလုံလောက် □√
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	မြင့် □ အသင့်အတင့် □√
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများလက်လှမ်းမီမှု	မရှိ □ √ နည်း □
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	ကောင်း □ သင့် □√ ညံ့ □

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တပည့်ဆရာအချိုး အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း အားကစားပစ္စည်းလုံလောက် မှု မရှိပါ။ အားကစားကွင်းမှာလည်း နေရာကျဉ်းနေပါသည်။ မိဘဆရာအသင်းမှာ စိတ်ဝင်စားမှုရှိပြီး တက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားကြ ပါသည်။

(ဇ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(ဇ-၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု		
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော	မြင့်	နိမ့်	မရှိ
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	မြင့်	နိမ့်	မရှိ
၃	ငှက်ဖျား	မြင့်	နိမ့်	မရှိ
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ	မြင့်	နိမ့်	မရှိ
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတစ်ဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	မြင့်	နိမ့်	မရှိ
၆	တီဘီ	မြင့်	နိမ့်	မရှိ
၇	ဆီးချို	မြင့်	နိမ့်	မရှိ
၈	သွေးတိုး	မြင့်	နိမ့်	မရှိ
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)	မြင့်	နိမ့်	မရှိ
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု	မြင့်	နိမ့်	မရှိ
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ	မြင့်	နိမ့်	မရှိ

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန် ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှုလည်းရှိပါသည်။ကလေးအများစုလည်းကျန်းမာကြပါသည်။ဆီးချို ၊ သွေးတိုး နှင့် အာဟာရချို့တဲ့မှု အနည်းငယ်တွေ့ရပါသည်။နေ့စဉ်စားသုံးသောအစားအစာများသန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း ၊ စားသုံးဆီများမသန့်ခြင်း ၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့်ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်း ရွက်များကိုနေ့စဉ် ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး အစိုအခြောက်များ ကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝ မဟုတ်သော ကြီးထွားမြန်အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း ၊ ဈေးကွက်အတွင်းဓါတ်မြေဩဇာ ၊ ပိုးသတ်ဆေး ၊ အသီးမှည့်ဆေး ၊ ဟိုမုန်းအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ် သီးဝလံများရောင်းချနေခြင်း ၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံး နေကြခြင်း ၊ ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတ နည်းခြင်း ၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့်အလေ့အထမရှိခြင်း ၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ပစ္စည်းကိရိယာမရှိခြင်း တို့ကြောင့်သွေးတိုး ၊ ဆီးချိုရောဂါဖြစ်ပွားရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အများစုမှာဆင်းရဲသား ဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုလည်းအနည်းငယ်ဖြစ်ပွားသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဇ-၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း (ရှိ၊ မရှိ အမှန်ခြစ်ရန်)	ရှိ	မရှိ
၁	အဆုတ်ရောဂါ	√	
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	√	
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√	
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√	
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	√	
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	√	
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	√	
၈	အာဟာရ ပညာပေး အစီအစဉ်		√

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျေးရွာတွင်ကာကွယ်ဆေးများတစ်နှစ်သုံးကြိမ်ပုံမှန်ထိုးပေးသော်လည်း

အာဟာရပညာပေးဝန်ဆောင်မှု မရရှိကြပါ။

(ဇ-၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာအဝေး (မိုင်)	အခန်း/ကုတင် လုံလောက်မှု
ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာန/ ဌာနခွဲ	၀ မှ ၁ မိုင် ☐ ✓ ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် ☐ ၃ မိုင် မှ ၅ မိုင် ☐ ၅ မိုင် မှ ၁၀ မိုင် ☐ ၁၀ မိုင်အထက် ☐	ရှိ ☐ မရှိ ☐ ✓
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	၀ မှ ၁ မိုင် ☐ ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် ☐ ၃ မိုင် မှ ၅ မိုင် ☐ ၅ မိုင် မှ ၁၀ မိုင် ☐ ၁၀ မိုင်အထက် ☐ ✓	ရှိ ☐ ✓ မရှိ ☐
မြို့နယ် ဆေးရုံ	၀ မှ ၁ မိုင် ☐ ၁ မိုင် မှ ၃ မိုင် ☐ ၃ မိုင် မှ ၅ မိုင် ☐ ၅ မိုင် မှ ၁၀ မိုင် ☐ ၁၀ မိုင်အထက် ☐ ✓	ရှိ ☐ ✓ မရှိ ☐
ဆေးဆိုင်	ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီး အနားတွင် ဆေးဆိုင် ရှိသည် ☐ ရွာတွင် (သို့မဟုတ်) ရွာအနီး အနားတွင် ဆေးဆိုင် မရှိပါ ☐ ✓	ဆေးဆိုင်တွင် ဆေးဝါးများကို စနစ်တကျ သိုလှောင်ထားသည် ☐ ဆေးဆိုင်တွင် ဆေးဝါးများကို စနစ်တကျ သိုလှောင်ထားခြင်း မရှိပါ ☐ ✓

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ ကျေးရွာတွင် AMDA မှလှူဒါန်းသော ဆေးပေးခန်းရှိပြီး ကျန်းမာရေးဆရာမ

(၁)ဦးရှိပါသည်။တိုက်နယ်ဆေးရုံအနေဖြင့် ကျေးရွာနှင့်(၂၆)မိုင်ကွာဝေးသောမုန်တိုင်တိုက်နယ်ဆေးရုံတွင် သွားရောက်ကုသနိုင်ပါသည်။ မြို့နယ်ဆေးရုံအနေဖြင့် ရွာဖြင့် (၃၆)မိုင်ကွာဝေးသော မိတ္ထီလာပြည်သူ့ဆေးရုံ ကြီးတွင် သွားရောက်ကုသနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာ(သို့)ရွာအနီးအနားတွင် ဆေးဆိုင်သီးသန့်မရှိပါ။အိမ်ဆိုင်များ တွင် အိမ်သုံးဆေး ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ပါသည်။

(ဈ) ရေနံနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(ဈ-၁) သောက်သုံးရေ ရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံး ရရှိနိုင်မှုရေရရှိ နိုင်မှု	အသုံးပြု အိမ်ထောင် စု	သောက်သုံးရေ အရည်အသွေး စမ်း သပ် စစ်ဆေးထားမှု (စနစ်တကျ စမ်းသပ် စစ်ဆေး ထားမှု ရှိပါက “ရှိ”၊ မရှိပါက “မရှိ”)	ရေ အရည်အသွေး (သောက်သုံးရေ အရည် အသွေး စမ်းသပ်စစ်ဆေး ထားမှုတွင် “ရှိ” ဟု ဖြေ ဆို ထားပါက ဖြေဆိုရန်။ “မရှိ” ဟု ဖြေဆိုထား ပါက ဖြေရန်မလို)	သောက်သုံးရေ ရရှိ နိုင်မှုနှင့် လုံလောက် မှု အခြေအနေ (ရာသီမရွေး ရပါက ရွှေ့ မိုးနှင့် ဆောင်း ရာသီသုံးမျိုးလုံးကို ရွေးပေးပါရန်)
ရေတွင်း		ရှိ ☐ မရှိ ☒	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐	ရွှေ့ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
အဝီစိတွင်း/ စက်တပ်		ရှိ ☒ မရှိ ☐	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐	ရွှေ့ ☒ မိုး ☒ ဆောင်း ☒
အဝီစိတွင်း/ တုံကင်		ရှိ ☐ မရှိ ☐	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐	ရွှေ့ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
မိုးရေ သိုလှောင်ကန်		ရှိ ☐ မရှိ ☐	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐	ရွှေ့ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
မြစ်/ချောင်းရေ		ရှိ ☒ မရှိ ☐	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐	ရွှေ့ ☒ မိုး ☒ ဆောင်း ☒
ရေကန်		ရှိ ☐ မရှိ ☐	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐	ရွှေ့ ☐ မိုး ☐ ဆောင်း ☐
စိမ့်စမ်းရေ		ရှိ ☒ မရှိ ☐	ကောင်း ☒ သင့် ☐ ညံ့ ☐	ရွှေ့ ☒ မိုး ☒ ဆောင်း ☒

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဝီစိတွင်းစက်တပ်တွင်း(၂၅)တွင်းရှိပါသည်။ရေတွင်းများမှာ တစ်နှစ်ပတ် လုံးရေလုံလောက်သော်လည်း ရေငံပါသည်။ ထို့ကြောင့်ရွာ၏ အနောက်ဘက်ရှိစိမ့်စမ်းရေတွင်းမှ ရေမှာ ရွာအနောက်ဘက် တွင်ချောင်းငယ်အဖြစ်စီးဆင်းလျှက်ရှိသောကြောင့် အဆိုပါချောင်းမှ ရေချိုရရှိသုံးစွဲ ကြပါသည်။

(ဈ-၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု
သန့်ရှင်းသော ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှု	
ရေဆွဲ အိမ်သာ	

သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု
ရေလောင်း/ယင်လုံအိမ်သာ	၂၂၀
မသန့်ရှင်းသော ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှု	
တွင်း/ဇလားအိမ်သာ	
တွင်းမရှိ အိမ်သာ	
အိမ်သာမရှိ	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု (၂၀၂)စု စာရင်းပေါက်ရှိသော်လည်း အိမ်ထောင်ခွဲ များလည်း ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲသည့်အရေအတွက်မှာ (၂၂၀)ဦးရှိသည်ကို တွေ့ရှိရ ပါသည်။

(ည) ကျား - မ ရေးရာ

ဇယား (၃၉) ကျား - မ ရေးရာ

#	ကျေးရွာ၏ လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးစေရေးအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင့်သော အချက်များ	ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင် တက်ရောက်သူများမှ မှန်သည်ဟု ယူဆသော တစ်ခုကို ရွေးပေးပါရန်	
၁	ကျေးရွာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ခေါင်းဆောင်မှု	ရှိ ☐	မရှိ ☒
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	ရှိ ☒	မရှိ ☐
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ	ရှိ ☐	မရှိ ☒
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု	ရှိ ☒	မရှိ ☐

ရင်းမြစ် (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း- ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု၊ အမျိုးသမီးအုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့်လေ့ထုံးစံများအရ ကျားမခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့်ကြီးမားသောပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သောအိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများမတွေ့ရပါ။အမျိုးသား ၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့်အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိ သည်ဟု ယေဘုယျ ပြောနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းလူမှုအဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများထည့်သွင်းဖွဲ့ စည်းလေ့ရှိသော်လည်း ကျေးရွာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု ခေါင်းဆောင်မှု မရှိပါ။အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများ အတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ တရားမျှတရေးဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု များကိုလည်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဋ) အခြေခံ အဆောက်အအုံများ အခြေအနေ

(ဋ-၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုး အစား	အရည်အသွေး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	လမ်းအရှည် (မိုင်)
ရွာတွင်းလမ်း	၁□√ ၂□ ၃□ ၄□ ၅□	ကောင်း□ သင့် □ ညံ့ □√	၆လမှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက်□	ပွင့်လင်း ရာသီ□√ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	၀-၁ မိုင် □ ၁-၅ မိုင် □ ၅-၁၀ မိုင် □ ၁၀မိုင်အထက်□√
ချဉ်းကပ်လမ်း	၁□√ ၂□ ၃□ ၄□ ၅□	ကောင်း□ သင့် □ ညံ့ □√	၆လမှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက်□	ပွင့်လင်း ရာသီ□√ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	၀-၁ မိုင် □ ၁-၅ မိုင် □ ၅-၁၀ မိုင် □ ၁၀မိုင်အထက်□√
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁□√ ၂□ ၃□ ၄□ ၅□	ကောင်း□ သင့် □ ညံ့ □√	၆လမှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက်□	ပွင့်လင်း ရာသီ□√ တစ်နှစ်ပတ်လုံး□	၀-၁ မိုင် □ ၁-၅ မိုင် □ ၅-၁၀ မိုင် □ ၁၀မိုင်အထက်□√

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကျောက်ချောလမ်း - ၃၊ ကွန်ကရစ်လမ်း - ၄၊ ကတ္တရာလမ်း - ၅

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းကျောက်ဖူး ၊ ကန်ခြား(တ+မ) ၊ ထနောင်းကျင်း ၊ ဒဟတ္တန်း ၊

ဒါန်းကုန်း ကျေးရွာများတွင် ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်း (၄)မိုင်ခန့်အား ၂၀၁၈-၁၉ ခု ဘဏ္ဍာရေးနှစ် တွင် ကျေးလက် လမ်းဦးစီး ဌာနမှ ကျောက်လမ်းခင်းရန် လျာထားပါသည်။ ကျေးရွာအနောက်ဘက်တွင် ချောင်းရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ အဝင်တွင်ရေကျော်ဆောက်လုပ်ပေးရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း လမ်း(၂၆၈၀')ရှိပြီး မိုးရာသီတွင် သွားလာရေး ခက်ခဲပါသည်။

(ဇူ-၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား (အလျား၊အနံ၊အမြင့်)	အရည်အသွေး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု
ဆိပ်ခံတံတား	-	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	၆လမှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်း ရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □
ကွန်ကရစ် တံတား	-	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	၆လမှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်း ရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □
သစ်သား တံတား	-	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	၆လမှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်း ရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □
ကြိုးတံတား	-	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	၆လမှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်း ရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □
ဝါးတံတား	-	ကောင်း □ သင့် □ ညံ့ □	၆လမှ ၁နှစ် □ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် □ ၅နှစ် အထက် □	ပွင့်လင်း ရာသီ □ တစ်နှစ်ပတ်လုံး □

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား (အလျား၊အနံ၊အမြင့်)	အရည်အသွေး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု
ရေဖြန်	-	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☐	၆လမှ ၁နှစ် ☐ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် ☐ ၅နှစ် အထက် ☐	ပွင့်လင်း ရာသီ ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐
ရေကျော်	၁၀၀'-၃၅'-၅'	ကောင်း ☐ သင့် ☐ ညံ့ ☒	၆လမှ ၁နှစ် ☐ ၂နှစ်မှ ၅နှစ် ☐ ၅နှစ်အထက် ☒	ပွင့်လင်း ရာသီ ☒ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ချောင်းရှိသည့်အတွက် ကျေးရွာအနောက်ဘက်အဝင်တွင် ချောင်းကို ဖြတ်ကျော်ရသည့်အတွက် တစ်နှစ်ပတ်လုံးလွယ်ကူစွာသွားလာနိုင်ရေးအတွက် ရေကျော်၁၀၀'- ၃၅' -၅'ဆောက်လုပ် ပေးရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။

(ဋ-၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး (အသုံးမပြုပါက အကွာအဝေး (မိုင်) အကွက်အောက် ရှိ အသုံးမပြုပါအကွက်တွင် ✓ ပါ)။

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု
မြစ်ကြောင်း	၀ မှ ၁၀ မိုင် ☐ ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် ☐ ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် ☐ ၅၀မိုင် အထက် ☐ အသုံးမပြုပါ ☒	၁ ☐ ၂ ☐ ၃ ☐	ပွင့်လင်းရာသီ ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐
ပင်လယ်ရေကြောင်း	၀ မှ ၁၀ မိုင် ☐ ၁၁ မှ ၂၀ မိုင် ☐ ၂၁ မှ ၅၀ မိုင် ☐ ၅၀မိုင် အထက် ☐ အသုံးမပြုပါ ☒	၁ ☐ ၂ ☐ ၃ ☐	ပွင့်လင်းရာသီ ☐ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ☐

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ - လှေ၊ သမ္ဗန်၊ ၂ - စက်လှေ၊ ၃ - သင်္ဘော။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ရေကြောင်းခရီးသွားလာမှုမရှိပါ။

(ဋ-၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	လှေ၊ သမ္ဗန်	စက် လှေ	စက် ဘီး	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီး ဆိုင်ကယ်	ထော် လာဂျီ	ကား	မြင်း လှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	-	-	၁၀	၁၀၀	-	-	-	-	၆၅

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး(၁၀)စီး ၊ မော်တော်ဆိုင်

ကယ်(၁၀၀)စီး နှင့် နွားလှည်း(၆၅)စီး ရှိပြီး အများစုမှာတစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစုအသုံးပြုကြသည်။

(၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်	အခက်အခဲ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	-	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့ □ မဖြေဆို□	ရှိ □ မရှိ□
ဆိုလာစနစ်	၅၂	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□✓ မဖြေဆို□	ရှိ □✓ မရှိ□
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	-	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့ □ မဖြေဆို□	ရှိ □ မရှိ□
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	-	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့ □ မဖြေဆို□	ရှိ □ မရှိ□
လေစွမ်းအင်	-	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့ □ မဖြေဆို□	ရှိ □ မရှိ□
ဇီဝလောင်စာ	-	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့ □ မဖြေဆို□	ရှိ □ မရှိ□
အမျိုးအမည်ခွဲခြား ဖော်ပြခြင်းမပြုနိုင်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစနစ်	၁၅၀	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□✓ မဖြေဆို□	ရှိ □✓ မရှိ□
လျှပ်စစ်မီး အသုံးမပြုနိုင်သော	-	☒	☒

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ဆိုလာမီးအသုံးပြုသူ (၅၂)အိမ် ၊ ဘက်ထရီမီးအသုံးပြုသူ(၁၅၀)အိမ် အသုံးပြုကြပါသည်။ ပင်မလျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းမှာ ကျေးရွာ နှင့်အတန်ငယ် ကွာဝေး နေသဖြင့် ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးမရနိုင်သေးပါ။

(၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုဟ်တုစလောင်း
အရေအတွက်	၂၀၀	၅၀	၁၀	

ရင်းမြစ်... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် ပတ်သက် ၍ အိမ်တိုင်းနီးပါးတယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ပြီး တယ်လီဖုန်း(၂၀၀)လုံး ၊ ရေဒီယို (၅၀)လုံး ၊ တီဗွီ (၁၀)လုံး ရှိ ပြီး လျှပ်စစ်မီး လက်လှမ်းမမီသောကြောင့် ဆိုလာအကြီးအသုံးပြုနိုင်သူသာ တီဗွီအသုံးပြုနိုင် ပါသည်။

(ဗ) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာများ	ဝန်ဆောင်မှု
လူငယ်များ အနားယူ အပန်းဖြေရန် နေရာများ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ များ ရှိခြင်း	ရှိ □ မရှိ□✓ မဖြေဆိုပါ□
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ကောင်း□✓ သင့်□ ညံ့□ မဖြေဆိုပါ□
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ကောင်း□✓ သင့်□ ညံ့□ မဖြေဆိုပါ□
အားကစားနှင့် ကာယလေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန်နေရာ နှင့် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ ရှိခြင်း	ကောင်း□ သင့်□ ညံ့□ မဖြေဆိုပါ□✓

ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာများ	ဝန်ဆောင်မှု
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	ကောင်း ☐ ✓ သင့် ☐ ညံ့ ☐ မဖြေဆိုပါ ☐
ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတွင် ပါဝင်မှု	မရှိ ☐ နည်း ☐ များ ☐ ✓
စိတ်ဝင်စားရာများကို မိမိကိုယ်တိုင် လေ့လာသင်ယူနိုင်မည့် နေရာများ၊ လူငယ်ရိပ်သာများ၊ စာကြည့်တိုက်များ စသည် တို့တွင် ဝင်ရောက် လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း	ရှိ ☐ မရှိ ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ ရေဒီယို ၊ အက်ဖ်အမ်နားထောင်ခြင်း များဖြင့်အပန်းဖြေကြပါသည်။ကျေးရွာဘုရားပွဲ ဆွမ်းလောင်းပွဲများတွင် လူငယ်များ ခိုးပတ်ဝိုင်းရှိပါသည်။ အားကစားနှင့် အားကစားပစ္စည်းများတွင်လည်းလက်လှမ်းမီမှုအားနည်း ပြီး ပိုက်ကျော်ခြင်း ၊ ဘောလုံး ၊ ဘော်လီဘော အနည်းအကျဉ်းကစားကြသည်။ အားကစားပစ္စည်းပြည့်စုံမှု မရှိကြပါ။ ကျေးရွာပိုင် စာကြည့် တိုက်ထားရှိရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။လူငယ်များစာဖတ်အားနည်းသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ လူငယ်တိုင်းလိုလို အင်တာနက် အသုံးပြုကြသော်လည်း ဆက်သွယ်ရေးလိုင်းမကောင်းပါ။ ဖုန်ဘုတ် ၊ ဗိုက်ဘာများအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီး သော စီးပွားရေး ၊ ပညာရေး ၊ နိုင်ငံရေး ၊သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှုအားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက် ၊ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက် လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းသေးသည်။

(ဏ) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(ဏ-၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
တယ်လီဖုန်းလိုင်း၊ တယ်လီဖုန်းတာဝါတိုင်များ၊ ကြေးနန်း လိုင်း၊ အင်တာနက်လိုင်း၊ ရုပ်မြင်သံကြားလိုင်း၊ ရေဒီယိုလိုင်း စသော ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေခြင်း ဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြု အဆောက်အအုံများရှိခြင်း	ရှိ ☐ မရှိ ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐
အာမခံလုပ်ငန်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်ခြင်း	ရှိ ☐ မရှိ ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး အစီအစဉ်	ရှိ ☐ မရှိ ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐
မှုခင်းများ ကာကွယ်တားဆီး လျော့ချရေးအတွက် ရဲဘက်ဆိုင် ရာများမှ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း	ရှိ ☐ မရှိ ☐ ✓ မဖြေဆိုပါ ☐

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိ ပါသည်။လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများလည်းမရှိပါ။ရွာသားများသည် မိဘိုင်းတယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင် ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလိုဆက်သွယ်သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံလုပ်ငန်း ချိတ်ဆက် အသုံးပြုမှုမရှိသေးပါ။ ကျေးရွာတွင်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟု သုတ လည်းနည်းပါးကြသည်။ ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွားမှုနည်းပါး သည်။

(ဏ-၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ	စိုးရိမ်ရသည် ☐	စိုးရိမ်ရသည် ☐	စိုးရိမ်ရသည် ☐	စိုးရိမ်ရသည် ☐
	သာမန် ☐	သာမန် ☐	သာမန် ☐	သာမန် ☐
	မရှိ ☒	မရှိ ☒	မရှိ ☒	မရှိ ☒

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုခင်း ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိ ပါသည်။

လူကုန်ကူးမှုနှင့်ခိုးမှုများမရှိပါ။ သာမန်ကိစ္စများကို ကျေးရွာအုပ်စုနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အလေ့ အထက်နှင့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်းဆောင်ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းလိုက်နာသည့်အကျင့်ပါနေခြင်း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်းရည်ရှိကြောင်းသတိမပြုမိ ကြခြင်း။ လူစွမ်းရည်အပြည့်အဝအသုံးပြုခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြှင့်စေသည့်အခွင့်အလမ်းများမရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများရှိနေပြီး အချင်းချင်းရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ်ငယ်စိတ် ရှိခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာမပေးခြင်း။ ၎င်းတို့၏ အစွမ်းအစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးသဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်း၊ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု၊ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ် များပိုမိုကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းစာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေးသွင်းနည်းသင်တန်းခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ စာရင်းသင်တန်း။ လေ့လာရေးခရီး။ အခြား
၂။	စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှု မရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ မကောင်းခြင်း။ ရေစုပ်စက် လုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ စက်အဝီစိတွင်းတူးရန် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။	ရေသွယ်ယူရန်ရေအရင်းအမြစ် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။ (သို့) မြစ်/ချောင်းနှင့် နီးခြင်း။မြေအောက်ရေ ရရှိ နိုင်ခြင်း။ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူဝယ်ယူရန် ဒေသအတွင်း ကုမ္ပဏီများ ရှိသည်။ဒေသအတွင်း ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ရှိသည်။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်းသည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ နည်းပညာ အကူအညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေးစီမံကိန်း စက်အဝီစိတွင်း တူးဖော်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ် နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက် အရစ်ကျရောင်းချခြင်း။

	သီးနှံအထွက်တိုး ရေးလက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုန်းနည်းသည်။	ဒေသမျိုးများမှာသက်တမ်းရှည်ပြီး အထွက်နှုန်းနည်းခြင်း၊ အရည်အသွေးညံ့ခြင်း။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများအတွက်ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း။ နှစ်ရှည်ညီလာက်မှုထောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။ လက်ရှိစိုက်ပျိုးရေးဧရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း၊ ကာလတိုချေးငွေဖြစ်ခြင်း၊ မိုးစပါးတစ် မျိုးတည်းအတွက်သာငွေချေးခြင်း၊ ကန့်သတ်မှုများပြီးတောင်သူများလိုအပ်ချက်နှင့် သင့်တော်မှုအားနည်းသည်။	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိရန်စိုက်ပျိုးရေးဌာန ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ နှင့်သွင်းအားစုများအလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ခြင်း၊ မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	အရင်းအနှီးနည်းသည်။ အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီများ၊ ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ် မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက်အသွယ်နည်းပါးသည်။	လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တောင်သူများနှင့် သင့်တော်သော နှစ်ရှည် ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ပေးခြင်း။	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး စီမံကိန်းမျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေးလယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း၊ နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ နှစ်ရှည် ချေးငွေစနစ် ထူထောင်ပေးခြင်း။
	နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ။ ရောဂါပိုးမွှားဆိုး ရွားစွာကျရောက်ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်းထိ	နည်းပညာအထောက်အပံ့ ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း။	နည်းပညာကျွမ်းကျင်သော စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများ ရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန ဝန်ထမ်းလုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွားလာရန် ယဉ်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်အခက်အခဲရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစီမံ ကိန်းမြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်းသဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်း

	ရောက်စွာနှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်း မရှိ။	စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာ အားနည်းခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးကျ ရောက်တတ်ခြင်း၊		ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက် အရောင်းမြှင့်တင်ရေး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပုံမှန် ကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးနှိမ် နှင်း ရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှ ထိရောက်သော အစီအမံချမှတ်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊	သင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှိ စသည်) သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်း သင်တန်း သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်း သင်တန်း စံပြစိုက်ကွက် ထူထောင်ခြင်း တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့် လှစ်ခြင်း လေ့လာရေးခရီး အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ သင်တန်း
၃။	မွေးမြူရေးကဏ္ဍ					
၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊ အ ရင်း အနီးမပြည့်စုံ ခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။ စားကျက်ရှားပါးလာ ခြင်းအဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အရင်း အနီးနှင့်မြက်မျိုး ရရှိရန် ခက်ခဲခြင်း။သားသတ် လိုင်စင်၏ခေါင်းပုံဖြတ် မှု ကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်းသော ကြောင့် တိုးချဲ့မွေး မြူ ရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်း။	တနိုင်ငံတပိုင် မွေးမြူရေး လုပ်ရန် အိမ်မြေခြံများ ရှိနေခြင်း၊မွေးမြူရေး နှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနမှဝန် ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင် ရွက်နိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်/အင်းလိုင် စင်ချထားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံး	မွေးမြူရေးချေးငွေထူ ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီး ထိ ရောက်မှုရှိသော ကာ ကွယ် ဆေးထိုးမှုစနစ်ချ မှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနဓါတ်ခွဲ ခန်းများ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံ ကိန်း ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုး ခဲ့ခြင်း ပျားမွေးမြူရေး အာဟာရတန်ဖိုးမြှင့် မြက်စိုက် ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေး ခြင်း

		လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရှိခြင်း။ (အသား၊ အရှင် လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)		ရှုံးမှုများခြင်း။		
	နှစ်စဉ် ရာသီအလိုက် ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိပြီး ကာ ကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း။ နှစ်စဉ်ကူးစက်ရောဂါများကျရောက် တတ်ခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမွေးကုဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာစီမံ ကိန်း တိမွေးကု သင်တန်း ပျားမွေးမြူရေးသင်တန်း
၄။	စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ					
	ဒေသစီးပွားရေးလုပ်ငန်း အား နည်းခြင်း။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများ အတွက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ် သောအလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရခြင်း၊ လုပ်အားခနည်း ခြင်း။ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင် ခြင်း၊	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စက်ရုံအလုပ် ရုံ မရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီး အား နည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများအတွက်ခေတ်မီ လက်နက်ကရိယာမရှိခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်းနှင့်အဆက်အသွယ်	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု ၇၇% ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာ အားသာချက်ကြောင့် ဈေးနှင့် လက်လှမ်း မီခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ခြင်း	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း၊အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊ဈေးကွက်ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက် စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့ အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်းများ သို့ လေ့လာရေး ခရီးစဉ်စီစဉ်ပေးခြင်း၊ထုတ်လုပ်သူများနှင့်ဝယ်ယူသူများအကြားအဆက်အသွယ်ရှာပေးခြင်း၊ဒေသတွင်း ဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေးဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစား စီးပွားရေး လုပ် ငန်းများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဘဏ် ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း သုံးဘီးတက္ကစီထူထောင်ခြင်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သကြားစက်ထူထောင်ခြင်း ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများ ထူထောင်ခြင်း သစ်ဝါးအခြေခံ ကုန်ချောထုတ်လုပ်ခြင်း ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်

		အားနည်းခြင်း။			လုပ်ငန်းများထူထောင်ပေးခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့် နေ့စဉ် မိသားစုစား ဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသော ကြောင့်လေ့လာသင်ယူ နိုင်ခြင်းမရှိ။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် () ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး ဘွဲ့ရနှင့်ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာများကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြပါ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာစီမံကိန်း သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်းစက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့် မြင့်သင်တန်းမုန့်မျိုးစုံသင်တန်းရေခဲမုံနှင့်ဂျယ်လီသင်တန်းလက်သမား၊ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်းအိမ်သုံးလျပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်းစက်ပြင်သင်တန်းဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်းစီးပွားဖြစ် မှီစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်းဆံပင်ညှပ်၊အလှပြင်သင်တန်းဖန်စီထိုးသင်တန်း၊လက်ယက္ကန်း၊စက်ယက္ကန်းသင်တန်းပြောင်းဖူးအစီခံထုတ်လုပ်ခြင်း နှင့်ဆေးလိပ်သင်တန်းမျှစ်ချည်/ မျှစ်ခြောက်ပြုလုပ်နည်းသင်တန်း၊သစ်၊ဝါး၊ ကြိမ် ကုန်ချောသင်တန်းတယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း၊ရွှေ၊ကျောက် ကုန်ချောထုတ် သင်တန်းစွပ်ကျယ်တံဆိပ်ရိုက်သင်တန်းပန်းဘဲသင်တန်း
ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ						
	ဆင်းရဲသားများအရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သောချေးငွေစ နစ်မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်းကာလတိုချေး	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေစနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းနေ သေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေစနစ်ထူထောင် ပေးခြင်းငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ	၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုစီမံကိန်း မြစ်မ်းရောင်စီမံကိန်းနှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ်

		ငွေများသာ ဖြစ်ခြင်း အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ် ခြင်း			ထောင်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံ ပုံငွေထူ ထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)
၅။	ပညာရေးကဏ္ဍ					
	ပညာရေးအဆောက်အဦး များဟောင်းနွမ်းပျက် စီး နေသည်။ ပြင်ပမှ လာရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်သော ဝန် ထမ်းများနေရန် အိမ်/အ ဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင်ငြ ခြင်း၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာ ရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်း ထားရှိကာ ပညာရေးဌာန နှင့် ပူးပေါင်း လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွ လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြ ခြင်းနှင့် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိတ် ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။	၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း စီမံ ကိန်း ကျောင်းဆောင်အဟောင်းပြုပြင်ခြ င်း/ ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက် လုပ်ခြင်း။ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းပရိဘောဂ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း
	ကျောင်းစာကြည့်တိုက် မရှိ။	စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။	လေ့လာသင်ယူလိုသော ကျောင်းသားများရှိသည်။	ကျောင်းသားများအတွက် အပန်းဖြေရန် စိတ်ကြိုက် လေ့လာ သင်ယူရန် အခွင့် အလမ်းနှင့်အ ခြေအနေမရှိ ခြင်း၊သင်ကျက်စနစ်ကျင့် သုံး ခြင်း	စာကြည့်တိုက်ရှိပါက စိတ် ဝင်စားသော ဘာသာရပ် ကို အလွယ်တကူ လေ့ လာနိုင်သည့် ပါတ်ဝန်း ကျင် ဖန်တီးပေးရန်။	ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူ ထောင်ခြင်း
	သင်ကြားမှု အားနည်း ခြင်း	ဘာသာရပ် အလိုက် ကျွမ်းကျင် ဆရာ/မ အင်အား မလုံလောက် ခြင်း၊		ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်သည့် ဆရာ/ဆရာမ ခန့်ထားမှု အားနည်းခြင်း၊	ကျွမ်းကျင်ဆရာ/ဆရာမ များအားစီစစ်ခန့်ထားပေး ခြင်း လက်ရှိဆရာ/မများအား ကျွင်းကျင်မှုကိုစိစစ်ခြင်း နှင့် ဆရာဖြစ်သင်တန်း	ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း

					ပေးခြင်း၊	
	ကျောင်းသားများအားကစားတွင်ထူးချွန်မှုအားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	အားကစားကို ကျောင်းသားများ စိတ်ဝင်စားကြသည်။	ပညာရေးရုံပုံငွေ အားနည်းသည်။ ပညာရေးဌာနမှ အားကစားကို အားပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစားမြှင့်တင်ရန်။	ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း။ နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ၊ စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း
	ကလေးငယ်များကျန်းမာရေး ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။	ကလေးငယ်များ ကျန်းမာရေးအားနည်းသည်။	ကလေးငယ်များစွာရှိသည်။	ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေး အစီအစဉ်မရှိ	ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေးဆောင်ရွက်သင့်။	ကလေးငယ်များအာဟာရ ပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်
၆	ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦး နှင့် အ သုံးအဆောင်များပြည့် စုံမှုမရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာဆင်းရဲ သောကြောင့် မတတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ်သွားလာရန်အ ခက်အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ။ စည်းကမ်းမဲ့ ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ ရောင်းချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုး ရေးဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းသည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။ တိုင်းရင်းဆေးမြှင့်တင်ပေးရန်။	<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u> ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် တိုင်းရင်းဘယဆေးခြံထူထောင်ခြင်း အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံးဆေးဆိုင်ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းညကျင်သူမရှိ။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အားနည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ ဒေသထွက်ဆေးဖက်	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အသွယ်မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှုအပြည့်အဝ မရရှိ ကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်းပညာဗဟုသုတနည်းသည်။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့်အထက်တန်းပညာအ ဆင့်တတ်မြောက်သူများ ရှိသည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ ဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း	<u>၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာစီမံကိန်း</u> အရံသားဖွိုးသင်တန်း အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း

	ဝင်အပင်များရှိသော်လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။					
၇	ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှုအားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖော်နိုင်ခြင်းမရှိ/ နွေရာသီရေခမ်းခြောက်သည်။ ယင်လုံအိမ်သာဆောက် လုပ်သုံးစွဲနိုင်ခြင်း မရှိ။	စက်အဝီစိတွင်းတူးဖော်ပါက သောက်ရေအလုံလောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအမြစ်ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေးစီမံကိန်း ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေးဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ် သာဆောက်လုပ်ခြင်း
၈။	လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း၊ အသက်မွေးနည်းပညာကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေးအဆင့်အတန်းနိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာနေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက် အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံများမရှိခြင်း၊ အသက်မွေးနည်းပညာထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း၊ သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင်ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်းများပံ့ပိုးခြင်း၊	၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း၊ ကွန်ပျူတာသင်တန်း၊ တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း၊ ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း၊ တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအားနည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ခရီးသွားလာ ကြရ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွား လာကြရသည်။	ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။	ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်းကမ်းသင်တန်း၊ လူကုန်ကူးကာကွယ်တား ဆီးရေးသင်တန်း၊ အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း၊ လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင် တန်း

						မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေးသင်တန်း
	လူငယ်များ စာဖတ်အားနည်းပြီး လေ့လာသင်ယူမှု အားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာအုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမရှိ/ စာဖတ်အားနည်းသည်။	လူငယ်များ ရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝန်းကျင် အဆင့်မြင့်တင်ပေးခြင်း၊ ဖန်တီးပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲကျင်းပခြင်း၊ခေတ်မီအင်တာနက်စာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်းအင်တာနက်လေ့လာသင်ယူမှုသင်ကြားပေးခြင်း
	လူငယ်များ အပန်းဖြေရန် သီးသန့်နေရာနှင့် အစီအစဉ်များမရှိ။	ခလေးထုံးစံအရ လူမှုရေးလှုပ်ရှားမှု အားနည်း ခြင်း	လူငယ်များရုပ်မြင်သံကြားကြည့်ရှုခြင်း၊ သီချင်းနားထောင်ခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်းများ စိတ်ဝင်စား မှုရှိသည်။		ရိုးရာပွဲများတွင် လူငယ်များရှေ့တန်းမှ ပါဝင်လာစေရန်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း	ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူထောင်ပေးခြင်း ဆို၊က၊ရေးတီး ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူ ငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှု နှင့် ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂတ်အတွက် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အရေးကြီးမှု၊ အရေးပါမှုကိုသတိမမူမိကြခြင်း နှင့်အားပေးမှု နည်းခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များ ရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့ စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေး ကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေးနွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့် မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်း နှင့် လက်တွဲ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း
	လူငယ်များအားကစားတွင် ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် အားကစားအချိန်မပေးနိုင်ကြပါ။	လူငယ်များအားကစား ကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲများကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ ကြည့်ရှုကြသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့် အားကစားအချိန်မပေးနိုင်ကြပါ။	အားကစားလက်လှမ်း မီနိုင်သောပါတ်ဝန်ကျင် ဖန်တီးပေးခြင်း	အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်းများနှင့် ကိုယ်ကာယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အားကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပ ခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အ ဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)

၉။	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံများ					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း / ကျေးရွာချဉ်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်းကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီးခြင်းတံတား/ ရေပြန်ပျက်စီးခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း။	နဂိုရ်လမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်းဖောက်ပေးသည့် အထောက်အပံ့ အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာလမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်း လမ်းဖောက်ပေးသည့် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတားစီမံကိန်း ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း တံတားဆောက်လုပ်ခြင်း
	ကျေးရွာတွင် လျပ်စစ်မီးမရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင်ခြင်း	လျပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်းနှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြ ပါ။	လျပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးစီမံ ကိန်း ကျေးရွာမီးလင်းရေးဆိုလာမီးတပ်ဆင်ရေး
၁၀	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျ ရောက်နိုင်သည်။	မီးဘေးအန္တရာယ် အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင် ကားမောင်းနိုင်သူ/ကားအကြောင်း နားလည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်သည်။	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိုတင်ကာကွယ်မှုအစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း	၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး စီမံကိန်း မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း
	ငလျင်ကြောင့် မကြာခဏအပျက်အစီးဆုံးရှုံးမှုများရှိသည်။	ငလျင်ဒဏ်အတွင်း ကျရောက်သည်။	ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ်မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း
	သစ်တောများပြုန်းတီးလာခြင်း သဘာဝတောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များ ရှားပါးလာ ခြင်း သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ရှားပါးလာ ခြင်း	သစ်ခိုးထုတ်ခြင်းနှင့် စည်းကမ်းမဲ့ထင်းခုတ်ခြင်း၊ မီးသွေးဖုတ်ခြင်း တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်နှင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကို စည်းကမ်းမရှိ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ပြည်ပ သို့	သင့်တော်သော ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် တိကျစွာ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း	ဥပဒေကိုတိကျစွာ အရေးယူမှု မရှိခြင်း လာဒ်ပေးလာဒ်ယူရှိခြင်း ကိုယ်ကျိုးစီးပွားလွန်ကဲခြင်း အစိုးရမှ ထိန်းချုပ်နိုင်မှု အား နည်းခြင်း ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်း	သင့်တော်သော ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းပြီး တိကျစွာ အရေးယူရန် စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်း ရန်	ပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်း ထူထောင်ခြင်း ဘေးမဲ့တော ထူထောင်ခြင်း

		ရောင်းချခြင်း		ပါးခြင်း		
	မူဝါဒများ					
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အရှုပ်အရှင်းများ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနရှိသည်။ တခြားမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့် ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊ အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရွာသူ/ သားများ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်ပေးရန်	မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင်ပေးရန်
	အချို့ကျေးရွာများ တွင် တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေးအတွက် စားကျက်မြေ အခက်အခဲရှိသည်။	ကုမ္ပဏီများမှ မြေယာ သိမ်းဆည်း ထား သည်။	ဥပဒေအရ ပြန်လည်ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် မြေယာဥပဒေ ပြုပြင်ခြင်း	ရွာသူ/သားများအနေဖြင့်အတွေ့ အကြုံနှင့် ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း။ ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း အထက်အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု၊ ရင်းနှီးမှု အားနည်းခြင်း	ဥပဒေအရဖြေရှင်းခြင်း လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်း	ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ပြန်လည်ချထားပေးရန်
	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုစင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခံနေကြရသည်။ ဒေသခံ ရွာသူ/သား များ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်း သည်။	သားသတ်လိုစင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ် ရာလက်သိပ်ထိုးချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သား များမှ မိမိ တို့မွေးမြူ ထားသောအိမ်မွေး တိရိစ္ဆာန်များကိုအသား ရောင်းချ ရာတွင်ဖမ်း ဆီးခံရခြင်း၊အရှင်သယ် ယူရောင်းချခွင့်ကန့် သတ် ထားခံရခြင်းနှင့်	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ် ကြသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လို အားအလုံအလောက်ရှိ သည်။	လိုစင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံ နေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူများ ကိုလွတ်လပ်စွာရောင်းချ ခွင့် ပြုရန်။	ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက် ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင် ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။

		သား သတ်လိုက်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရ သည်။ငါးအင်း လိုင်စင် ချထားမှုပွင့်လင်းမြင် သာ မှု မရှိ။				
	စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူ များ အရှုံး ပေါ်/အမြတ် နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြ သည်။	ဈေးကွက်မတည်ငြိမ် ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အ လေးတင်းတောင်းမ မှန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ် သည်။	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု ကြီးကြပ်မှု အား နည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေး ရန်	ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
	ရွှေနှင့် ကျောက်မျက် များထွက်ရှိသော် လည်း ဒေသခံ ရွာသူ/ သား များအနေဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့် မရရှိ ကြပါ။	ပြင်ပ နိုင်ငံသား/ နိုင်ငံ ခြားသားကုမ္ပဏီများမှ ရွှေလုပ်ကွက်များကို ပိုင်ဆိုင်နေကြပြီး ဒေ သခံများမှာ ၎င်းလုပ် ကွက်များတွင် နေ့စား လုပ်ကိုင်နေကြရ သည်။	ဥပဒေပြဌာန်းထားသည်။	သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပ ဒေကို ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်း ပါးသည်။ ရွှေလုပ်ကွက်ချထားမှု ပွင့် လင်းမြင်သာမှုမရှိ။	သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေ ကိုပြင်ဆင်ရေး ဆွဲပေး ရန် လိုအပ်သည်။	ဒေသခံများအတွက် တစ်ပိုင် တစ် နိုင်ရွှေ၊ ကျောက်လုပ်ငန်းကို ဥပ ဒေ အရတရားဝင် လုပ်ခွင့်လိုင် စင်များ ချထား ပေးရန်။
	ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမ ရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွ က် များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်း ပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့် ထားပေးရန်။	ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များ အား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။
	အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ် လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက် ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှု တူ သော်လည်း ကျား/မနေ့စား လုပ်အားခ	ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ် သည့် ဥပဒေအားနည်း သည်။	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင် မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း မှတဆင့် လွှတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိ ရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပ ဒေ ပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေး ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

	တန်းတူမရ ရှိခြင်း။ အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှု နည်းသည်။			ဆက်မှုမရှိ။		
	ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်နှင့် ရှေးဟောင်းအဆောက်အ ဦးများ၊ သဘာဝအရင်းအ မြစ်များ(ရေပူစမ်း/ရှားပါး ဂူ စသည်)ထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်နိုင်မှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုအား နည်းပြီး ပျက်စီးယိုယွင်းမှု များ ရှိသည်။	နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ငွေအင်အားနည်း သောကြောင့် ထိန်း သိမ်းနိုင်မှု အားနည်း သည်။	ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု နယ်မြေအတွင်းပါဝင် သည်။ယူနက်စကိုအဖွဲ့ အစည်းရှိသည်။ဟိုတယ် ခရီးသွားလုပ်ငန်းအတွက် သဘာဝအရင်း အမြစ်နှင့် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ် များ ကြွယ်ဝသည်။	ငွေအင်အားနည်းသည်။ယူန က် စကိုအဖွဲ့၊ ဟိုတယ်ခရီးသွားဌာ နများနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်မှု အား နည်းသည်။	ယူနက်စကိုအဖွဲ့နှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ် မြေ အား ယူနက်စကိုအဖွဲ့ဖြင့် ချိတ် ဆက်ပြီး ထိန်းသိမ်းရန်။ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်း မြှင့်တင်ပေးရန်။
	လူငယ်အချို့ စတုရန်းနက် ရှိရာ ဘီယာဆိုင်၊ လက် ဘက်ရည်ဆိုင်များသို့ အ ချိန်မတော် သွားရောက် ကြည့်ကြရသောကြောင့် မလိုလားအပ်သော အရက် ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူး ယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ် တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိ သည်	လူငယ်များအနေဖြင့် အားကစား (ဘောလုံး၊ လက်ဝှေ့) စသည်တို့ကို များစွာ စိတ်ဝင်စား သော်လည်း အရေးကြီး ဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အား ကစားပွဲများအားစတုရန်း နက်ကသာ ပြသခွင့် ရ ကြပြီးအများပြည်သူသုံး ရုပ်မြင်သံကြားများမှ ပြ သပေးခြင်းမရှိသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ စ တုရန်းနက်မှသာ ထုတ် လွှင့် ပေးသောကြောင့် ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီနိုင်ကြပါ။	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများ ပြည်သူသုံး ရုပ်သံလိုင်း များစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိ သည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေး ပါက အချိန်မရွေး အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင် ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လိုင်း များမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။

